

VIDELI SMO ↙

Vaja prestrežanja nad Slovenijo

AKTUALNO ↘

Dijaki in študentje
spoznavali vojsko

Marko Pišlar

ODKRIJTE LEPOTE DOMA

Poletje je čas zasluženih dopustov in brezskrbnih počitnic, ko si po trdem delu in vsakdanjih obveznostih lahko vzamemo vsaj malo časa za počitek. Glede na nevarnosti ob širjenju okužbe s koronavirusom bo ta v primerjavi s preteklimi leti za večino izmed nas nekoliko drugačen. Pa vendar lahko preživite težko pričakovan dopustniški čas varno in brezskrbno v domovini, poleg tega spoznate še neodkrite kotičke in lepote Slovenije ter izkoristite vse priložnosti, ki jih ima naša domovina.

Med poletnimi počitnicami Slovenska vojska že tradicionalno organizira vojaške tabore za dijake in študente. Tako lahko mladi spoznajo življenje in delo v Slovenski vojski ter v praksi preizkusijo, ali jim vojaško delo ustreza. Štirih vojaških taborov se je letos udeležilo 436 dijakov in študentov, kar je 120 udeležencev več kot leta 2019. Tabori so potekali v lepem in pozitivnem vzdušju in udeleženci so bili z delom pripadnikov Slovenske vojske, ki so usposabljanja izvajali, zelo zadovoljni. Všeč so jim bili tudi namestitve v vojašnicah Slovenske vojske in vojaški načini dela ter življenja. Organizatorji so tabore seveda delno prilagodili epidemiološkim razmeram v državi ob upoštevanju vseh omejitev in priporočil stroke za preprečevanje širjenja okužbe. Kljub oteženim razmeram so se dijaki in študentje vrnili domov bogatejši za nepozabno življenjsko izkušnjo in nova prijateljstva ter z željo, da se prihodnje leto srečajo znova in v še večjem številu.

4
ZNAJJE MORA BITI
NAŠ IMPERATIV

Pogovor s poveljnikom
Centra vojaških šol
brigadirjem Milkom Petkom

18
ŽIVLJENJE
ZUNAJ OKLEPA

Tankisti na tečaju
preživetja v naravi

34
POLNOLETNOST
LOGISTIČNE BRIGADE

Pripadniki Logistične
brigade praznovali
dan enote

8
NA VOJAŠKIH TABORIH
VEČ KOT 400 MLADIH

Za vojaške tabore vsako
leto vse večje zanimanje

20
POGODBENE REZERVISTE
PRITEGNE VOJAŠKO
ŽIVLJENJE

Pogodbeni rezervisti SV
med opravljanjem
vojaške službe v miru

46
DOBER REZULTAT JE BITI
MED PRVO PETERICO

Jadralec Žan Luka Zelko
o jadralski karieri

14
MLADI NA TABORU
SPOŠTUJEJO RED IN
DISCIPLINO

Na taboru MORS in mladi
spoznavali delo
v Slovenski vojski

30
VAJA PRESTREZANJA
V SLOVENSKEM
ZRAČNEM PROSTORU

Zavezniški lovec nad
Slovenijo prestrezal letalo
Pilatus PC-9M

ZNANJE MORA BITI NAŠ IMPERATIV

BESEDILO Marko Pišlar

FOTO Bruno Toič

N

ačelnik Generalštaba Slovenske vojske brigadir Robert Glavaš je določil nov dan Centra vojaških šol (CVŠ), to je 15. april. Na Centru vojaških šol, na katerem so v Slovenski vojski odgovorni za kakovostno izvedbo programov vojaškega izobraževanja in usposabljanja, so do zdaj praznovali svoj dan 16.

decembra, ko svoj dan v spomin na začetek delovanja oziroma imenovanje prvega načelnika praznuje tudi Šola za podčastnike SV. Kot je poudaril poveljnik Centra vojaških šol brigadir Milko Petek, bodo z določitvijo novega datuma v javnosti dosegli še več prepoznavnosti centra kot vojaške izobraževalne ustanove.

■ ZAKAJ SVOJ DAN PRAZNUJETE APRILA?

Slovensko vojaško šolstvo je svoje temelje postavilo 15. aprila 1991 z začetkom izobraževanja in usposabljanja prvih učiteljev, inštruktorjev ter komandirjev, ki so prevzeli izobraževanje in usposabljanje nabornikov v tedanjem 510. ter 710. učnem centru Teritorialne obrambe Republike Slovenije. Program tečaja v Centru za obrambno usposabljanje v Poljčah je določal, da se tečajniki izobrazijo ter usposobijo za bojevanje in delo z vojaškim kolektivom. Poseben cilj usposabljanja je bil, da se vodstva centrov izobrazijo in usposobijo za organizacijo dela ter življenja v novih učnih centrih, inštruktorji in komandirji pa seznajajo s posameznimi tematskimi področji izobraževanja in usposabljanja, kot so na primer vsebine iz andragogike, psihologije, didaktike in metodike, ravnanje z vsemi vrstami orožja in vojaške opreme, vodenje učne dokumentacije ter organizacija dela na vadiščih in streliščih. Poudaril bi, da so to izobraževanje po glavnih področjih izvajali habilitirani učitelji. Tako Slovenska vojska daje jasno sporočilo javnosti, da slovensko vojaško šolstvo temelji na tradicijah iz obdobja slovenskega osamosvajanja. Center vojaških šol je namreč do zdaj praznoval svoj dan enote 16. decembra, ko je tudi dan Šole za podčastnike. Ta datum je bil izbran v spomin na začetek delovanja Šole za podčastnike oziroma imenovanje prvega načelnika šole in je smiselno povezan z začetkom delovanja šole ter zaradi tega tudi pravilno določen kot dan podčastniške šole. Dan enote sta do zdaj decembra praznovali dve ustanovi, ki sta tudi hierarhično povezani. Zato je tako v notranji kot zunanji javnosti prihajalo do zmede pri bistvu praznovanja na omenjeni datum. Poleg tega 17. decembra praznuje svoj dan tudi 1. brigada Slovenske vojske. Z določitvijo novega datuma, ki je po vseh kazalnikih in po prepričanju vojaških zgodovinarjev Slovenske vojske ustrežnejši, bomo v javnosti dosegli večjo prepoznavnost Centra vojaških šol kot vojaške izobraževalne ustanove in tudi večjo prepoznavnost šolanja podčastnikov Slovenske vojske na Šoli za podčastnike ter na novoustanovljeni Višji vojaški strokovni šoli. Ob tem bi dodal, da Center vojaških šol nadaljuje in razvija bogato zgodovino znanja znamenitih Slovencev in vojaških voditeljev, kot so general Rudolf Maister,

barona Jurij Vega in Andrej Čehovin ter še veliko drugih.

■ KAJ STA TEMELJNA POSLANSTVO IN VIZIJA CENTRA VOJAŠKIH ŠOL?

Center vojaških šol zagotavlja pripravo in s svojimi šolami ter centri izvaja vojaško izobraževanje in usposabljanje pripadnikov Slovenske vojske, ki bodo z odličnostjo ter skladno z vojaškimi vrednotami in s predanostjo vojaški profesiji ter svoji domovini opravljali naloge. Center tako podpira Generalštab SV in sile SV pri vzpostavljanju zmogljivosti, pripravljenosti za delovanje v nacionalnem in mednarodnem okolju ter vodenju oboroženega boja in drugih oblik vojaške obrambe. Naša vizija je postati sodobna, prepoznavna in kredibilna vojaška izobraževalna ustanova, ki bo razvijala vojaško znanje, inteligenco ter profesijo, vrhunsko izobraževala in usposabljala pripadnike Slovenske vojske ter tako odločilno prispevala k oblikovanju trdnih vojaških temeljev in organizacijske kulture Slovenske vojske. Prav tako bomo dvigovali standarde in normative na področju vojaškega izobraževanja in usposabljanja z namenom zagotavljanja visoke kakovosti izvajanja programov vojaškega izobraževanja in usposabljanja posameznikov v Slovenski vojski. Uveljavljali bomo kakovostna merila in standarde, ki veljajo v javnem izobraževalnem sistemu Republike Slovenije, se vanj čim bolj, kot je mogoče, vključili in zagotavljali primerljivost naših programov s programi ter izobraževalnimi sistemi vojsk v Natu in Evropski uniji. To bomo lahko zagotovili samo s kakovostnim vodenjem, visoko motiviranostjo in trdim delom vseh pripadnikov Centra vojaških šol ter z odločno podporo Generalštaba SV in Ministrstva za obrambo.

Pogovor s poveljnikom Centra vojaških šol
brigadirjem MILKOM PETKOM

“
Pridobivanje
znanja
mora biti
prilagojeno
današnjemu
času in
izzivom, ki
jih morajo
opraviti naši
pripadniki.

■ KATERE TEMELJNE VREDNOTE BOSTE UPOŠTEVALI PRI NADALJNJEM RAZVOJU?

Želim, da se Center vojaških šol pri svojem nadaljnjem razvoju s svojim osebjem, procesi in naučenimi lekcijami osredotoča na posameznike ter njihovo znanje. Znanje mora biti naš imperativ, saj bo uporabljeno kot izhodišče za napredek, razvoj profesije, spremembe in kot pot k odličnosti. Moramo se zavedati, da je znanje gibalno razvoja in napredka naše organizacije ter omogoča naš profesionalizem, ohranjanje slovensko vojaško strateško misel in pomembno prispeva k razvoju vojaške inteligence ter slovenske družbe. Napredek bomo lahko dosegli samo z vlaganjem v profesionalni razvoj učiteljev, inštruktorjev in podpornega osebja, posodobitvijo in pripravo kakovostnih programov in učnih načrtov, digitalizacijo usposabljanja ter povezovanjem z domačimi civilnimi ter primerljivimi vojaškimi

izobraževalnimi ustanovami partnerskih držav. Znanje je gradnik profesije in vrednota, ki postaja vse bolj iskana dobrina. Samo izobražen posameznik lahko kakovostno prispeva k skupnim ciljem enote, naše organizacije in domovine. V Centru vojaških šol bomo s svojo profesionalnostjo dvigovali pomen pridobivanja in uporabnosti znanja, ustvarjali novo, ga izpopolnjevali ter presegali. Naša profesija razvija tudi zaupanje. Znanje je odgovornost za spremembe, zato se moramo še bolj potruditi. Zahtevali bomo visoke standarde, iskali znanje, spodbujali vojaške profesionalce k razvijanju kritične misli in razvoju

vojaškega izrazja ter strokovne literature, dvignili bomo profesionalnost in kakovost izvedbe vseh učnih vsebin. Vlagali bomo v izpopolnjevanje vrhunskih voditeljev in visoko profesionalnega kadra, ki naj postane temeljni del naše vojske. Znanje je prav tako pot k odličnosti in odgovorni smo za to, da preudarno ter s svežimi zamislimi in poglobljenim znanjem izboljšujemo sebe, slušatelje ter vojaški sistem. Izobraževanje in usposabljanje sta odgovorna naloga in posebno poslanstvo, še zlasti ker naše slušatelje pripravljamo za vodenje v boju.

■ KAKŠNA JE PODPORA GENERALŠTABA SV IN MINISTRSTVA ZA OBRAMBO PRI DELOVANJU CVŠ?

Razvoj zmogljivosti vojaškega izobraževanja in usposabljanja je proces, ki zahteva jasno ureditev pristojnosti in odgovornosti znotraj Slovenske vojske in Ministrstva za obrambo ter nenehno

spremljanje in sledenje razvoju tudi drugih vojaških zmogljivosti. S sistemskega vidika, s ciljem dviga kakovosti in zagotovitve pogojev za opravljanje poslanstva Centra vojaških šol, je treba uskladiti predpise ter akte vodenja in poveljevanja, zaradi katerih prihaja do nejasnosti v povezavi z odgovornostmi ter pristojnostmi za razvoj, organiziranje in vodenje vojaškega izobraževanja ter usposabljanja. Na predpisanih pristojnostih in odgovornostih temeljita tudi organiziranost ter sistemska umestitev Centra vojaških šol. Center potrebuje za dvig kakovosti načrtovanja in izvajanja vojaškega izobraževanja ter usposabljanja medsebojno usklajene predpise, pravočasno odobrene programe in učne načrte ter strokovno literaturo, in sicer doktrine, navodila, metode, merila ter drugo, kar je tudi podlaga za pripravo učno-izobraževalne literature.

■ KAKO BOSTE ZAGOTOVILI PRIMERLJIV STATUS PREDAVATELJSKEGA KADRA?

Prepričan sem, da je treba vzpostaviti vojaški šolski sistem, ki bo po standardih programskega oblikovanja in predavateljskega kadra primerljiv z javnim izobraževalnim sistemom in evropskimi oziroma zavezniškimi vojaškimi izobraževalnimi ustanovami. Temeljni dejavnik za doseganje tega cilja je kakovosten predavateljski kader, ki bo postopoma dosegel primerljive standarde, kakršni veljajo v prej navedenih ustanovah. Zato mora Slovenska vojska oblikovati svoj kakovosten predavateljski in znanstvenoraziskovalni kader s pridobljenimi ustreznimi vojaškostrokovnimi, visokošolskimi in znanstvenimi nazivi in zagotoviti ustrezno ovrednotenje njihovega intelektualnega dela. Učitelje je treba uvrstiti v specialistični steber in zagotoviti njihov karierni razvoj, kakor je to na primer že urejeno za zdravnike. Ob primerjavi naših učiteljev z učitelji v javnem izobraževalnem sistemu, v katerem se za predavatelje že v okviru višjih šol zahteva najmanj druga bolonjska stopnja splošne strokovne izobrazbe, za nosilce predmetov v okviru visokega izobraževanja pa tretja bolonjska stopnja, ugotavljamo, da je naš učiteljski zbor po navedenih zahtevah povsem neprimerljiv. Po drugi strani pa številni naši učitelji in nosilci predmetov že dosegajo zahtevane ravni izobrazbe, vendar jih Uredba o uvrstitvi

formacijskih dolžnosti in nazivov v Slovenski vojski v plačne razrede razvršča v manj zahtevne dolžnosti. Poleg navedene višje stopnje izobrazbe morajo imeti učitelji in inštruktorji opravljeno pedagoško-andragoško izobraževanje kot posebno vrsto kvalifikacije za temeljne psihološko, pedagoško, andragoško in didaktično znanje ter spretnosti in veščine za izvajanje kakovostnega pouka na vseh ravneh vojaškega izobraževanja in usposabljanja. Prav tako morajo izvajati znanstvenoraziskovalno delo, sodelovati v projektih raziskav in razvoja, pripravljati vojaško strokovno ter učno-izobraževalno literaturo, oblikovati in uveljavljati slovensko vojaško izrazoslovje ter skrbeti za uveljavitev slovenskih vojaških standardov. Prednostno pa morajo voditi slušatelje pri pripravi zaključnih nalog na vseh ravneh vojaškega izobraževanja in usposabljanja.

■ KAKO VIDITE KADROVSKO POLITIKO NA PODROČJU ZAGOTAVLJANJA IZVAJALCEV VOJAŠKEGA IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA V SLOVENSKI VOJSKI?

V obveznih usmeritvah za vodenje kariernih poti vojaških oseb je treba natančneje določiti poklicne poti izvajalcev vojaškega izobraževanja in usposabljanja, tako učiteljev kot inštruktorjev ter laborantov v katedrah vojaških ved kot tudi gostujočih izvajalcev iz strukture Slovenske vojske. Ugotavljamo, da je glavna težava v kakovosti izvajanja vojaškega izobraževanja in usposabljanja

neustrezna kadrovska politika na področju zagotavljanja izvajalcev vojaškega izobraževanja ter usposabljanja. Zavedati se je treba, da se tudi učiteljski kader, tako karierni kot nekarierni, oblikuje že med vojaško kariero. Na vsaki višji stopnji vojaškega izobraževanja in usposabljanja je treba zagotoviti vsebinsko dopolnitev predhodno usvojenega znanja, zato je treba tudi izvajalcem omogočiti pridobivanje nujnega dodatnega funkcionalnega vojaškega in civilnega znanja, za kar je potreben določen čas. Uveljaviti je treba dobro prakso, da najboljši slušatelji ostanejo v vojaškem šolstvu kot izvajalci vojaškega izobraževanja in usposabljanja, kar bi morala biti dodatna prednost pri napotitvah na karierna izobraževanja in pri razporeditvah na delovna mesta.

■ KATERE CILJE STE SI NA CENTRU ZASTAVILI ZA PRIHODNJE ODOBDEJE?

Posodobitev sistema vojaškega izobraževanja in usposabljanja bomo dosegli s postopnim izpopolnjevanjem sedanjega, pri čemer bomo še posebej pozorni na strokovnost izvajalcev, posodabljanje programov vojaškega izobraževanja in usposabljanja ter zagotavljanje kakovostne podpore njegovega izvajanja. Vzpostaviti moramo kakovosten izbor in razvoj izvajalcev vojaškega izobraževanja ter usposabljanja in urediti status izvajalcev ter področje raziskav in razvoja za izvajanje vojaškega izobraževanja ter usposabljanja. Prav tako bo treba prenoviti oziroma oblikovati nove programe in učne načrte za izvajanje vojaškega izobraževanja ter usposabljanja, dosledno in po novih merilih izvajati postopke evalvacije ter programiranja, uvesti model integriranega vojaškega izobraževanja in usposabljanja, zagotoviti primerljivost programov vojaškega izobraževanja in usposabljanja Slovenske vojske s programi tujih oboroženih sil ter razvijati nove višješolske in v nadaljevanju visokošolske javno priznane programe. Za izobraževanje častniškega kadra Slovenske vojske je treba pripraviti programe za prvo in drugo bolonjsko stopnjo ter sistematično izobraževanje častnikov na tretji bolonjski stopnji. Kot zadnje bi izpostavil, da je treba uskladiti tudi akte vodenja in poveljevanja, zagotoviti učno-izobraževalno literaturo, posodobiti učno infrastrukturo, zlasti učne kabinete, e-učilnice, vadišča, strelišča, poligone in trenažerje, ter vzpostaviti spodbudno učno okolje.

NA VOJAŠKIH TABORIH VEČ KOT 400 MLADIH

BESEDILO Marko Pišlar in
Sektor za vojaške zadeve
FOTO Bruno Toič

Slovenska vojska med poletnimi počitnicami za srednješolce in študente tradicionalno organizira tabora MORS in mladi ter Vojaški tabor. Letos sta v Vojašnici Franca Uršiča v Novem mestu potekala dva šestdnevna tabora MORS in mladi, v Vojašnici Boštjana Kekca na Bohinjski Beli in njeni okolici pa štiri najstrednevo Vojaški tabor. Na vojaških taborih lahko mladi, ki se za udeležbo odločijo prostovoljno, delno spoznajo utrip življenja v vojski in delo njenih pripadnikov. Skupno se je leta 2020 vojaških taborov udeležilo 436 mladih, in sicer 97 zimskega tabora MORS in mladi, ki je potekal februarja, 254 poletnih taborov MORS in mladi ter 85 Vojaškega tabora. To je več kot leta 2019, ko se je vojaških taborov skupno udeležilo 316 mladih.

NA TABORU MORS IN MLADI VELIKO POVRATNIKOV

Tabor MORS in mladi poteka v Slovenski vojski od leta 2005. Prvotno je bil izvajan samo enkrat na leto v Vipavi, leta 2018 so ga organizirali še v Murski Soboti, lani pa je tabor prvič potekal tudi v Novem mestu, kjer sta bila tudi letošnja tabora. Za izvedbo prvega, ki je potekal od 29. junija do 4. julija, je bila zadolžena 1. brigada SV, za izvedbo drugega od 6. do 11. julija pa so poskrbeli v 72. brigadi SV. Prvega tabora se je izmed 140 prijavljenih udeležilo 123 udeležencev, izmed teh je bilo 57 deklet in 66 fantov. Kar 25 pripadnikov je bilo povratnikov, izmed teh jih je 19 sodelovalo enkrat, dva udeleženca sta bila na vojaškem taboru dvakrat, po en udeleženec pa se je tabora udeležil tretjič oziroma petič. Udeleženci so bili dijaki 56 srednjih šol oziroma srednješolskih centrov iz vse Slovenije, 12 udeležencev pa je bilo devetošolcev, ki so končali osnovno šolo in bodo septembra dijaki. Na drugi tabor MORS in mladi je izmed 157 prijavljenih prišlo 131 udeležencev, in sicer 67 deklet in 64 fantov. V drugem terminu tabora je bilo kar 37 povratnikov, izmed teh je bilo 25 tistih, ki so na taboru že sodelovali enkrat, 11 udeležencev se je tabora udeležilo dvakrat, en udeleženec pa je na taboru sodeloval že tretjič. Tabora v drugem terminu so se udeležili dijaki iz 66 srednjih šol

oziroma srednješolskih centrov iz vse Slovenije, osem udeležencev pa je bilo devetošolcev, ki so končali osnovno šolo in bodo septembra postali dijaki. Zaradi velikega števila udeležencev je bila za tabor izbrana novomeška vojašnica, ki ima velike namestitvene zmogljivosti. Mladim sta bili med šestdnevniim usposabljanjem predstavljeni delo in življenje v Slovenski vojski, prav tako so spoznali opremo in oborožitev ter poklicno pot pripadnikov Slovenske vojske.

NA VOJAŠKEM TABORU MLADI S SKORAJ 50 FAKULTET IN SREDNJIH ŠOL, DVA CELO IZ AVSTRIJE

Letos je bil od 6. do 19. julija organiziran že 21. Vojaški tabor. Izmed 141 prijavljenih se ga je udeležilo 85. Nekaj kandidatov ni izpolnjevalo pogojev glede polnoletnosti in so jih usmerili na tabor MORS in mladi, nekateri so bili zavrnjeni iz varnostnih in zdravstvenih razlogov, večina pa je sama odpovedala udeležbo na taboru. Med 85 udeleženci tabora je bilo 20 deklet in 65 fantov. Največ je bilo študentov in dijakov, med udeleženci pa so bili tudi sedem štipendistov obrambnega ministrstva, dva študenta in pet dijakov. Študenti nekaterih fakultet lahko z udeležbo na taboru opravijo obvezno in strokovno prakso, kar je naredilo osem študentov Fakultete za varnostne vede in pet študentov Fakultete za družbene vede. 18 udeležencev tabora se je usposabljal na višji ravni, in sicer 17 udeležencev, ki so že prej sodelovali na taboru, eden pa je celo prostovoljno odslužil vojaški rok. Udeleženci letošnjega tabora prihajajo z 49 različnih slovenskih fakultet in srednjih šol, dva pa sta na študiju v Avstriji. Mladi so se med 14-dnevniim taborom seznanili s splošnimi vojaškimi predpisi in pravili ter taktiko z osnovami preživetja in bojevanja na bojišču. Spoznali so osebno oborožitev s poukom streljanja in osnove vojaškega voditeljstva ter metode vojaškega usposabljanja. Pri izvedbi vojaškega tabora je sodelovalo 13 pripadnikov stalne sestave Šole za častnike in iz drugih enot SV ter 13 kandidatov 32. generacije Šole za častnike.

VOJAŠKI TABORI 2020

Zimski tabor MORS in mladi

 97

Prvi poletni tabor MORS in mladi

 123

Drugi poletni tabor MORS in mladi

 131

Vojaški tabor

 85

DEJAVNOSTI PRILAGODILI OKOLIŠČINAM GLEDE COVIDA-19

Program letošnjega tabora MORS in mladi se je zaradi okoliščin v povezavi z novim koronavirusom začel nekoliko drugače kot prejšnja leta. Vsi udeleženci so bili na covid-19 testirani dvakrat, tik pred začetkom tabora in še pred koncem tabora. Testi pri vseh so bili negativni. Ukrepi za preprečevanje širjenja okužbe s covidom-19 so bili upoštevani tudi pri izvajanju nadaljnjih usposabljanj in pri namestitvah v sobah ter ob obisku jedilnice, v katero so prihajali ločeno po manjših skupinah. Držali so se tudi priporočil glede ohranjanja medsebojne razdalje, uporabljali razkužila za roke in nosili zaščitne maske, ko ohranjanja predpisane razdalje zaradi opravljanja nalog ni bilo mogoče zagotoviti.

ZA VOJAŠKE TABORE VSAKO LETO VEČJE ZANIMANJE MLADIH

Slovenska vojska se zadnja leta spoprijema s kadrovske izzivi pri pridobivanju novega kadra, zato je zanj kot delodajalca pomemben stik s ciljno populacijo mladih, ki se odločajo za svoj poklic in izbirajo prihodnjo zaposlitev. Za vojaške tabore, ki jih organizirata Ministrstvo za obrambo in Slovenska vojska, je vsako leto več zanimanja med mladimi. Pri veliko udeleženceh je tabor povečal željo in namero po zaposlitvi v Slovenski vojski ali vključevanju v njeno rezervno strukturo ter za prostovoljno služenje vojaškega roka. Mladi imajo v splošnem pozitiven odnos do Slovenske vojske. Kot prevladujoče dejavnike za odločitev za vojaški poklic navajajo, da jih zanima delo z orožjem, da imajo radi svojo domovino in bi ji radi služili. Prav tako jih v vojski privlači dinamično delo in red ter disciplina. Najbolj jih odvrta naraava dela, ki zahteva pogosto odsotnost od doma in izpostavljenost nevarnostim. So zainteresirani za ponovno udeležbo na taboru in izražajo srednje zanimanje za to, da bi postali štipendisti Ministrstva za obrambo z namenom zaposlitve v Slovenski vojski po končanem šolanju. Prav tako jih srednje privlači prostovoljno služenje vojaškega roka, vključitev v pogodbeno rezervo ali poklicno delo v Slovenski vojski.

NA VOJAŠKEM TABORU SPOZNALI PUŠKO F2000

M

ed 6. in 19. julijem je na Bohinjski Beli in v njeni okolici potekal že 21. Vojaški tabor. Udeležilo se ga je 85 polnoletnih dijakov in študentov, izmed teh 20 deklet in 65 fantov. Na območju Vojašnice Boštjana Kekca in bližnjega vadišča Mačkovec so spoznavali vojaško življenje in se preizkusili v osnovnih vojaških veščinah. Posebnost letošnjega tabora je, da so udeleženci lahko uporabljali avtomatsko puško Slovenske vojske F2000. To je bilo še zlasti zanimivo za povratnike, saj je bilo med udeleženci kar 17 takih, ki so tabor v preteklih letih vsaj enkrat že obiskali. Izvajalec tabora je bila Šola za častnike SV, v vlogah poveljujočih pa je bilo na taboru 13 kandidatov te šole.

VISOKO ŠTEVILO PRIJAV NA VOJAŠKI TABOR

Število prijav na Vojaški tabor je bilo ne glede na razmere s koronavirusom precej visoko. Kar 141 polnoletnih dijakov in študentov se je želelo udeležiti tabora. Vsi žal niso izpolnjevali vstopnih pogojev, nekateri pa so od prijave odstopili iz osebnih razlogov. Izbrani udeleženci, med katerimi je bilo tudi sedem štipendistov, so se prvi dan tabora zbrali v Mariboru in tam zadržali vso potrebno opremo. Vojaški tabor poteka dva tedna. Program usposabljanja je osredinjen na to, da udeleženci spoznajo vojaške vsebine, kot so vojaška tehnika, oborožitev in načini vojaškega ravnanja. Udeleženci so se na začetku seznanili z dnevno rutino, ki se začne z jutranjim postrojem in telesno vadbo. Dan v vojašnici pa se po končanih dnevnih aktivnostih sklone s pregledovanjem sob, ki morajo biti urejene po določenih pravilih. Udeleženci so bili prvi teden v Vojašnici Boštjana Kekca na Bohinjski Beli. Osrednja aktivnost prvega tedna je bila streljanje z avtomatsko puško. Vodja vojaškega tabora nadporočnik Miha Jost je povedal, da je bila posebnost letošnjega tabora uporaba puške F2000. »Pretekla leta smo uporabljali staro puško M70, letos pa imajo udeleženci prvič možnost поблиže spoznati novo puško, ki je glavno pehotno orožje Slovenske vojske,« je pojasnil nadporočnik Jost. Pri tem zelo poudarjajo varno

BESEDILO Petra Miklaužič
FOTO Bruno Toič

Met ročne bombe

MATIJA LEBAN

»V vlogi poveljujočega na taboru mi predstavlja največji izziv koordinacija, ki jo imamo z drugimi kandidati za častnike.«

ravnanje z orožjem in pravo na streljanje. Udeleženci so bili razdeljeni v tri vode. Prvi vod je bil sestavljen iz udeležencev,

ki so se v preteklosti vsaj enkrat že udeležili tabora, v druga dva voda pa so bili razporejeni kandidati, ki so prvič na taboru. Za pripadnike prvega voda so izvajalci tabora pripravili usposabljanja na zahtevnejši ravni. V drugem tednu so se udeleženci iz vojašnice preselili na vadišče Mačkovec. Tam so postavili taborni prostor in izvajali taktična urjenja na ravni oddelka ter na vodni ravni. Učili so se vsebin iz defenzivnega in ofenzivnega delovanja ter spoznali še druge vsebine, ki jih morajo poznati pripadniki Slovenske vojske. Tabor se je končal v petek, ko so udeleženci izvedli zaključno vajo, na kateri so prikazali veščine, ki so se jih na taboru naučili. Nadporočnik Jost je izpostavil, da pri izvajanju aktivnosti dosledno upoštevajo vse predpisane ukrepe za zmanjševanje širjenja koronavirusa, ki veljajo za vso Slovensko vojsko. Sami so uvedli še nekaj dodatnih ukrepov in tako zagotavljajo še več zdravstvene varnosti udeležencem tabora. Najpomembnejša sta ohranjanje varnostne razdalje in uporaba zaščitnih mask, ko predpisane razdalje ni mogoče vzdrževati. Pred začetkom tabora so na koronavirus testirali vse udeležence in tudi tiste, ki tabor izvajajo. Testi pri vseh so bili negativni.

SPUST PO NAVPIČNI STENI JE POSEBNO DOŽIVETJE

Vojaški tabor poteka že več let v organizaciji in izvedbi Šole za častnike, pri čemer sodelujejo pripadniki stalne sestave šole ter pripadniki iz nekaterih enot Slovenske vojske. Trinajst kandidatov 32. generacije Šole za častnike je bilo v vlogah poveljujočih na taboru in ta

Udeleženci so spoznali puško F2000. <

Minister Tonin si je ogledal prikaz tehnik netenja ognja. ▾

preizkus je bil zanje pomembna izkušnja. Kandidat za častnika Matija Leban je bil na taboru poveljnik 2. učnega voda. Nekdanji štipendist Slovenske vojske je po izobrazbi kemijski tehnik in si želi zaposlitve v enoti za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo. Vojaški poklic mu je všeč zaradi razgibanega delovnika in dela na terenu. »V vlogi poveljujočega na taboru mi predstavlja največji izziv koordinacija z drugimi kandidati za častnike. Pri medsebojnem usklajevanju še nismo dovolj učinkoviti, pogosto smo v časovni stiski, vendar nam gre kljub temu vsak dan bolje,« je svoje vtise s tabora opisal kandidat za častnika SV. Pohvalil je udeležence, ki so hitro prešli s civilnega na vojaški način življenja na taboru. V prvem tednu so udeleženci opravili tudi usposabljanje na 40 metrov visoki naravni steni na plezališču Iglica na Bohinjski Beli. Inštruktor za gorsko bojevanje štabni vodnik Tadej Žun iz 132. gorskega polka je povedal, da so jih seznanili z osnovami plezanja in spuščanja po navpični steni. »Najprej smo jim predstavili nameščanje plezalnega pasu in opreme na pas, da se samostojno in ob varovanju lahko povzpnejo do vrha skale,« je pojasnil štabni vodnik Žun. Udeleženci imajo največ izzivov zaradi strahu pred višino. »Naučimo jih pravilne uporabe plezalne opreme in tega, da ji lahko zaupajo. Pomembno je tudi, da upoštevajo navodila

Izdelava bivakov iz šotorskih kril

IVA ČERNOŠA

»Na letošnjem taboru mi je v primerjavi z lanskim všeč to, da je več strokovnih predavanj.«

treh opornih točk in pravilnega pripenjanja na varovalno vrv. Ko dosežejo vrh, so navdušeni, da so strah premagali,« je še dodal štabni inštruktor za gorsko

bojevanje SV. Udeleženka tabora 22-letna Manca Novak iz Žirovnice je povedala, da so se na vrhu skale razdelili v pare, pri čemer je eden izvajal varovanje, drugi pa se je spustil. Pred tem je inštruktor preveril, ali je oprema pravilno nameščena, in dal navodila glede položaja telesa pri spustu. »Najbolj neprijeten je zgornji del, na katerem se spust šele začne,« je še pripomnila.

UDELEŽENCI SE NA VOJAŠKI TABOR RADI VRAČAJO

Udeleženka Iva Černoša iz Maribora je bila edino dekle v prvem vodu in se je letošnjega tabora udeležila drugič. Že od nekdanj se ji je vojaško življenje zdelo zanimivo in meni, da na taboru udeleženci pridobijo znanje, ki bi vsem koristilo. Za udeležbo na taboru se je odločila, ker se je želela preizkusiti v vojaških veščinah. »Na letošnjem taboru mi je v primerjavi z lanskim všeč to, da je več strokovnih predavanj,« je povedala mlada Mariborčanka. Največ težav ima pri fizičnih aktivnostih, kljub temu pa razmišlja o tem, da bi se udeležila prostovoljnega služenja vojaškega roka. Tudi Žiga Novak iz Ljubljane je bil letos na taboru že drugič. Je študent tržnega komuniciranja, in ker je vse študijske obveznosti opravil pravočasno, se je lahko prijavil na tabor. »V primerjavi z lanskim letom so letos prisotni ukrepi

zaradi preprečevanja koronavirusa. Opazil sem tudi vsebinsko izboljšanje znanja, ki nam ga posredujejo inštruktorji. Dobili smo tudi boljšo opremo,« je povedal 25-letni Ljubljančan. Udeleženka Dana Pika Žigon iz Ljubljane je bila letos prvič na taboru. Letos je končala gimnazijo, na tabor pa se je prijavila iz radovednosti. »Več znanja imamo, boljši ljudje smo,« je prepričana. Na taboru se je dobro počutila, najbolj pa ji je bilo všeč teoretično spoznavanje orožja. Nekaj težav ima pri športnih aktivnostih, ki pogosto niso preproste. »Vsak dela skladno s svojimi zmogljivostmi, inštruktorji pa so zadovoljni, če vidijo, da se trudimo,« je še dodala. Tudi Maj Kraševac iz Maribora je bil letos prvič na Vojaškem taboru, vendar se je pred tem že večkrat udeležil tabora MORS in mladi, ki je namenjen mlajši populaciji. »Vojaški tabor je zahtevnejši in omogoča, da bolje spoznamo življenje vojaka,« je povedal 18-letnik. Prihodnje leto se tabora ne bo udeležil, saj name-rava prostovoljno odslužiti vojaški rok v Slovenski vojski.

MINISTER TONIN NAVDUŠEN NAD MOTIVACIJO MLADIH

V torek, 14. julija, je udeležence na Vojaškem taboru na vadišču Mačkovec v družbi načelnika Generalštaba SV brigadirja Roberta Glavaša obiskal tudi obrambni

ŽIGA NOVAK

»Opazil sem vsebinsko izboljšanje znanja, ki nam ga posredujejo inštruktorji. Dobili smo tudi boljšo opremo.«

minister mag. Matej Tonin. Izvajalci tabora iz Šole za častnike so gostoma predstavili delovanje, organiziranost in usposabljanje na Šoli za častnike ter program aktivnosti 14-dnevne vojaškega taborjenja.

Na treh delovnih točkah si je minister s sodelavci ogledal delo vseh treh vodov pri metanju ročne bombe, izvajanju taktičnih postopkov voda v napadu ter tehnikah preživetja v naravi. Na pobudo obrambnega ministra so udeleženci tabora na zaključnem postroju predstavili več koristnih predlogov, ki se nanašajo tako na izboljšanje organizacije dela vojaških taborov in prostovoljnega služenja vojaškega roka kot tudi promocije zaposlitve v Slovenski vojski. Med drugim so predlagali, da bi bila lahko udeležba na taboru kot obvezna praksa priznana na več fakultetah. Glede izboljšanja programa tabora predlagajo več streljanja in promocijo vojaškega poklica ter drugih oblik sodelovanja s Slovensko vojsko že v osnovnih šolah. Minister je povedal, da bodo na ministrstvu razmislili o predlogih in jih upoštevali pri organizaciji prihodnjih vojaških aktivnosti za mlade. Minister Tonin je bil nad motivacijo mladih za delo v službi domovine vsekakor navdušen. Veselja nad udeležbo pa niso skrivali niti študenti in polnoletni dijaki, ki so med taborom spoznali zanimivo vojaško življenje in tehniko ter oborožitev, usposabljanje v terenskih razmerah pa jim je prineslo veliko praktičnega znanja in izkušenj. Za veliko udeležencev je bila udeležba tudi priložnost za sklepanje novih prijateljstev in poznanstev, saj se nekateri na tabor vrnejo tudi po večkrat.

MLADI NA TABORU SPOŠTUJEJO RED IN DISCIPLINO

BESEDILO Petra Miklaužič
FOTO Bruno Toič in Marko Pišlar

V Vojašnici Franca Uršiča v Novem mestu je med 29. junijem in 4. julijem potekal poletni tabor MORS in mladi v izvedbi 1. brigade, od 6. do 11. julija pa drugi tabor v izvedbi 72. brigade Slovenske vojske. Tabor je namenjen srednješolski mladini. Izmed 140 prijavljenih je bilo na prvi tabor sprejetih 123 udeležencev, in sicer 57 deklet in 66 fantov. V drugem terminu se je izmed prvotno 157 prijavljenih tabora udeležilo 131 udeležencev. Kljub strogemu urniku, napornim športnim aktivnostim in omejitvam zaradi izvajanja ukrepov za zmanjšanje širjenja koronavirusa so bili udeleženci tabora zadovoljni in so se domov vrnili z novimi poznanstvi, znanjem ter izkušnjami iz vojaškega življenja. Z ekipo Revije Slovenska vojska smo jih obiskali na prvem taboru v četrtek, ko so že nestrpno čakali na prihod vojaškega helikopterja SV.

OPREMO IN DELO PREDSTAVILE NEKATERE ENOTE SV

Pripadniki SV so med šestdnevniim usposabljanjem mladim predstavili delo v Slovenski vojski. Vodja prvega tabora

LUKA IPAPEC,
15 let, Ljubljana:

»Vojska me zelo zanima in želim si, da bi se v prihodnosti zaposlil v Slovenski vojski.«

ANJA ROŽIČ,
18 let, Celje:

»Najbolj mi je všeč streljanje z zračno puško in razstavljanje pištole.«

v izvedbi 1. brigade stotnica Tadeja Kokol iz Rodovskega bataljona 1. brigade je povedala, da so prvi dan udeležencem najprej predstavili pravila, ki veljajo na taboru. Nanašajo se na poslušnost, spoštovanje vojaških predpisov, nošenje uniforme, hišni red in uporabo prenosnih telefonov. »Mobilni telefoni so med aktivnostmi prepovedani, uporabijo jih lahko zvečer v prostem času,« je pojasnila stotnica Kokol, ki je že drugo leto vodja tabora. Vsi udeleženci so bili disciplinirani in pravil niso kršili. Organizatorji tabora se trudijo, da mladim predstavijo vojaško življenje na pozitiven način. Zaradi številčne skupine in razmer v povezavi s koronavirusom so bili razdeljeni v dva voda. V prvemvodu je bilo 25 takih, ki so se tabora MORS in mladi v preteklosti že udeležili. Ti so na taboru dobili dodatne aktivnosti, s katerimi so lahko izboljšali svoje dosedanje vojaško znanje. Dan na taboru se je začel z bujenjem ob 6. uri zjutraj. Sledila je jutranja vadba, ki je trajala približno 40 minut. Nato so udeleženci odšli na zajtrk. Po zajtrku so imeli čas, da so poskrbeli za red in čistočo prostorov v vojašnici, v kateri so bivali. »V roke dobijo metlo in krpe, da očistijo hodnike ter kopalnice. Postelje

pa morajo pospraviti tako, kot smo jim predstavili. Mladi radi sami skrbijo za red in čistočo,« je svoja opažanja strnila stotnica Kokol. Od devetih do pol dvanajstih je bil čas za dopoldanske dejavnosti. Takrat se je udeležencem tabora vsak dan predstavila ena izmed enot Slovenske vojske. Prvi dan so udeležencem predstavili pehotno in izvidniško oborožitev ter vojaška vozila Hummer, Valuk in Svarun, s katerimi so se tudi peljali. Pripadniki Vojaške zdravstvene enote so jih seznanili z osnovami prve pomoči in postopki oživljanja, ustavitvijo krvavitve ter uporabo defibrilatorja. Drugi dan so spoznali Specializirano enoto vojaške policije, ki je predstavila postopke ob napadu na varovano osebo in delo bombnih tehnikov. Spremljali so tudi postopke enote vojaške policije pri delu vodnikov službenih psov ter vožnjo z motorjem. Na dan našega obiska je bila na urniku predstavitev 15. polka vojaškega letalstva s prikazom posadke 151. helikopterske eskadrilje z vojaškim helikopterjem Cougar, s katerim so poleteli na krajši prelet. Udeležencem se je z dinamičnim prikazom predstavila tudi Enota za specialno delovanje Slovenske vojske.

Posadka 151. helikopterske eskadrilje SV je predstavila delo na vojaškem helikopterju Cougar.

MANJA SIER,
15 let, Dobropolje:

»Bila sem že na zimskem taboru, letos sem prvič na poletnem.«

NAJZANIMIVEJŠE JE BILO PREŽIVETJE V NARAVI

Udeleženci tabora so eno noč preživel v naravi. Postavili so svoje bivake in pripravili improvizirana stranišča. Izdelali so kurišče in pekli kruh na žerjavici. Nočitev v naravi je vključevala tudi nočno stražarsko službo tabora, kar je bilo za udeležence zelo zanimivo. Vse aktivnosti tabora so se dogajale na območju novomeške vojašnice. Spoznavali so različne vojaške veščine, kot so orientacija, metanje ročne bombe, streljanje s simulatorjem in zračno puško ter vojaška taktika. Pomemben del tabora je bila tudi predstavitev vojaškega poklica in postopka zaposlovanja v Slovenski vojski. Inštruktorji SV na taboru so udeležence seznanili s pogoji, ki so nujni za zaposlitev. Svoji poklicni poti in izkušnje z dela v Slovenski vojski sta jim predstavila tudi pripadnika SV, in sicer perspektiven vojak in podčastnik. Ob koncu tabora so se udeleženci preizkusili na spretnostnem poligonu, pri čemer so inštruktorji preverili njihove gibalne sposobnosti. Imeli so tudi tekmovanje med oddelki, na katerem so se udeleženci, razvrščeni v devet oddelkov, pomerili med seboj. Spoznali

Preizkus znanja iz osnovnih postopkov prve pomoči

so brezpilotno letalo Slovenske vojske in delovanje zvez ter se seznanili z vojaško zgodovino. Predzadnji dan so udeleženci, ki so se tabora udeležili že prejšnja leta, izdelali splave za plovbo po reki Krki in jih preizkusili. Ob tej priložnosti so se jim predstavili tudi vojaški potapljači. Drugi udeleženci so medtem spoznavali še druge vojaške veščine na poligonu, kot so maskiranje, vkopavanje mine, uporaba zaščitne maske, preizkusili so se tudi v premagovanju pehotnih ovir. Zadnji dan so razdoličili opremo. Sledila je zaključna slovesnost, na kateri so vsi udeleženci prejeli potrdilo in nagrado. Razglašeni so bili tudi najboljši posamezniki, ki so prejeli dodatno priznanje in nagrado.

NEKATERI SE ŽELJJO ZAPOSLITI V SLOVENSKI VOJSKI

Organizatorji in izvajalci tabora MORS in mladi so izvedbo tabora prilagodili epidemiološkim razmeram v državi. Tako so pripadniki Vojaške zdravstvene enote udeležence ob prihodu na tabor in tik pred odhodom testirali na okužbo s covidom-19. V kratkem času so bili obveščeni, da so vsi udeleženci negativni. Kljub temu so na taboru

dosledno upoštevali ukrepe za zmanjševanje širjenja okužbe. Še pred prihodom udeležencev v vojašnico so izvedli dezinfekcijo prostorov. Stotnica Kokol je povedala, da so pogosto uporabljali maske, še zlasti kadar varnostne razdalje ni bilo mogoče vzdrževati. Tudi pri razporeditvah po sobah so upoštevali določena priporočila strokovnjakov. V sobah so bila ves čas na voljo razkužila, s katerimi so razkuževali kljuko, prav tako so redno zračili prostore. Upoštevanje ukrepov za mlade udeležence ni bilo vedno preprosto, saj so bili željni druženja in socialnih stikov. Kljub temu so jih sprejeli in spoštovali ter tako poskrbeli za varnost vseh prisotnih. Udeleženci so imeli po

besedah vodje tabora največ težav z jutranjo vadbo. Najbolj so bili zadovoljni z izkušnjo spanja v vojašnici, tudi nad hrano se niso pritoževali. Ob koncu tabora so izvajalci med udeleženci preverili, kakšni so bili njihovi vtisi ter se pozanimali o njihovih načrtih v prihodnosti. Kar nekaj se jih želi tudi zaposliti v Slovenski vojski.

VOJAŠKI TABORI LAHKO PRISPEVAJO K IZBOLJŠANJU RAZMER NA PODROČJU KADROV

Udeležence tabora MORS in mladi v organizaciji in izvedbi 72. brigade v Novem mestu je 9. julija obiskal obrambni

S helikopterjem SV so udeleženci tabora poleteli na krajši prelet. <

Minister za obrambo RS mag. Matej Tonin se je pogovoril z udeleženci tabora. ▾

DOMEN POŽAR,
16 let, Pivka:

»Živim blizu vojaškega muzeja, zato ga pogosto obiskujem. Vojska me tudi sicer zelo zanima.«

minister mag. Matej Tonin, ki si je po srečanju s poveljnikom Vojašnice Franca Uršiča polkovnikom Vasilijem Marašem in vodjo tabora stotnikom Zoranom Petrovičem ogledal namestitvene prostore v novomeški vojašnici ter spremljal delo mladih na več delovnih točkah. Z udeleženci tabora se je ob koncu predstavitve dela pogovoril, pri čemer so ga najbolj zanimali vtisi mladih in predlogi za izboljšanje prihodnjih aktivnosti taborjenja. Minister Tonin je izrazil zadovoljstvo nad tem, da imamo v Sloveniji še vedno mlade, ki si resnično želijo služiti domovini in biti pripadniki Slovenske vojske, kar je po njegovem najboljši temelj za boljšo prihodnost Slovenske vojske. Ob tem je dodal, da je kadrovska situacija ena izmed bolj problematičnih v Slovenski vojski, zato jo je treba začeti takoj reševati. Po njegovem prepričanju takšni tabori prispevajo k izboljšanju razmer na kadrovskega področju. Minister je zadovoljen, da je zanimanje za vojaško delo prisotno pri obeh spolih, kar kaže spolna uravnoteženost udeležencev letošnjega tabora. Za konec je še dodal, da je Slovenska vojska odprta za vse, saj v prihodnosti potrebuje več kot tisoč novih pripadnic in pripadnikov.

ŽIVLJENJE ZUNAJ OKLEPA

BESEDILO IN FOTO poročnik
Tilen Gor, 45. CGBV

Osem pripadnikov 45. centra goseničnih bojnih vozil se je julija udeležilo tridnevnega usposabljanja in tečaja preživetja v naravi. Usposabljanje so izvedli na neznanem terenu v okolici Kočevske Reke pod vodstvom pripadnikov Enote za specialno delovanje. Zaradi vedno slabših vezi med človekom in naravo so se naučili, kako ponovno živeti v sožitju z njo, kako brati njena znamenja in izkoristiti njene darove. Z dragocenimi izkušnjami so izboljšali usposobljenost in znanje za preživetje v naravi ter se kot kolektiv bolj povezali.

SCENARIJ TEČAJA PREDVIDEVAL OKVARO TANKA NA SOVRAŽNIKOVEM OZEMLJU

Usposabljanje se je začelo s prihodom v Škrlj. Tam so udeležence iz 45. centra goseničnih bojnih vozil pričakali inštruktorji iz Enote za specialno delovanje in vodja tečaja preživetja v naravi. Narava lahko hitro postane naš sovražnik, zato je bilo nujno izvesti uvodno predavanje in se poučiti o najpomembnejših informacijah o varnem gibanju. Scenarij tečaja preživetja je predvideval, da se je na sovražnikovem ozemlju pokvaril tank. Posadka je morala zato izvesti premik na varno in zaradi vremenskih ter terenskih razmer preživeti na neznanem terenu

Inštruktorji so tečajnikom predstavili večšine preživetja.

vse do prihoda pomoči čez tri dni. Usposabljanje je potekalo glede na tri prednostne naloge, ki so nujne za preživetje v naravi. Najpomembnejši je ogenj. Ta zagotavlja toploto in omogoča pripravo hrane ter varuje pred divjimi živalmi. Pomembna je tudi postavitve bivaka za zaščito pred različnimi vremenskimi vplivi. Zagotoviti je treba še vodo, ki preprečuje dehidracijo in naše telo oskrbi z vitamini ter minerali, in hrano za moč, energijo ter motivacijo za nove naloge.

POSTAVILI TABOR, ZAKURILI OGENJ, IZDELALI BIVAK IN SE NAUČILI ISKATI HRANO

Prvi dan preživetja v naravi so udeleženci tečaja uredili taborni prostor in pridobili znanje o okoliški flori ter favni. Inštruktor preživetja jih je poučil o pomenu in vlogi določenih rastlin, ki jih lahko najdemo v naravi. Tako so različne cvetove in liste porabili za čaj ali si z njimi oskrbeli manjše rane in praske, plovce pa uporabili kot prigrizek ob poti. Pridobljeno znanje o drevesnih vrstah jim je olajšalo iskanje netiva za ogenj in izdelavo osnovnih pripomočkov, s katerimi so pozneje poskušali zanetiti ogenj. Inštruktor je prikazal različne metode kurjenja, vse od preprostih z uporabo kresilnega kamna do zahtevnejših tehnik, na primer netenje ognja z lokom in svedrom. Udeleženci so hitro ugotovili, da je zanetiti ogenj težka in dolgotrajna naloga, saj so za to opravilo porabili veliko energije ter moči. Dodatno težavo je predstavljal dež, ki je prejšnji dan namočil gozd, v katerem so bivali. S skupnimi močmi jim je naposled le uspelo zanetiti ogenj in z zadovoljstvom so se lahko lotili naslednje naloge. Kljub poletnim temperaturam se lahko ponoči ohladi, zato je dobro postavljen bivak pomemben za ohranjanje telesne temperature in zaščito pred podhladitvijo. Pri postavitvi bivaka so morali upoštevati dva dejavnika, in sicer izbrati ustrezno lokacijo, da so imeli na voljo

dovolj materiala za izolacijo, ter izdelati ustrezno konstrukcijo bivaka, ki jih bo zaščitil pred zunanjimi vplivi. Postavili so dva različna tipa bivaka. Po prvi noči so morali izvesti določena popravila in spremembe na bivakih, če so želeli, da bo naslednja noč toplejša in prijetnejša. Po napornem dnevu in nič kaj prijetni noči so postali lačni. Ob taboru je bil potok, bogat z ribami. Dopoldne so se učili o pripravi različnih živalskih pasti in lovilnih naprav ter tehnikah lovljenja, kar jih je motiviralo, da so si priskrbeli nekaj dobrega za pojesti. Lov je bil uspešen, zato so se pripadniki bolje počutili. Vendar skromna riba ni potešila lakote in preostanek dne je minil v iskanju dodatne hrane ter nabiranju energije za naslednji dan. Ob večernem druženju pri toplem ognju so si pripravili prav posebno »gurmansko« doživetje. Iz ribjih kosti so si skuhal ribjo, iz nabranih gob pa

gobovo juho. Večer je minil v sproščenem vzdušju. Izmenjali so si različne izkušnje o podobnih dogodivščinah in se z vneto podali v zadnjo noč na prostem.

PRIDOBILI VELIKO NOVIH VEŠČIN ZA PREŽIVETJE V NARAVI

Tretji, zadnji, dan preživetja v naravi je inštruktor pripadnike poučil o različnih vrstah peke in priprave hrane v naravno izdelanih pečeh ter o živalskih vrstah, ki jih prepoznamo po stopinjah in sledih na tleh. Bližal se je čas odhoda, zato so morali zapustiti tabor in se odpraviti

na dogovorjeno lokacijo, kamor je prišla pomoč. Zaradi gibanja na sovražnikovem ozemlju so iskali ustrezno prikrito mesto in pred prihodom helikopterja zakurili ogromen signalni ogenj, s čimer so nakazali svoj položaj in uspešno izvedli umik z nevarnega območja. Tako se je tečaj preživetja v naravi tudi končal.

Za vse udeležence 45. centra goseničnih bojnih vozil je bila to bogata izkušnja. Pridobili so veliko novih veščin za preživetje v naravi in znanja, kar bodo lahko uporabili v vsakdanjem življenju, na vojaških vajah ali ob kriznih razmerah. Predvsem so spoznali sebe, meje svoje vzdržljivosti, kako se odzovejo v določenih razmerah in kako se znajdejo brez vseh sodobnih pripomočkov, ki so nam v življenju samoumevni. Narava namreč ponuja neomajne darove, če jih le znamo najti in izkoristiti.

17. 1. 1989–25. 6. 2020

SIMON FRANGEŽ

V spomin poddesetniku Simonu Frangežu

Dragi Simon!

V vojsko si stopil leta 2009 po uspešno opravljenih temeljnem in osnovnem vojaškostrokovnem usposabljanju. Leta 2010 si se pridružil 74. motoriziranemu bataljonu. Postal si kleščman, del ekipe s sloganom Jekleni oklep, jeklena volja, jekleni pogum. Udeležil si se usposabljanja za bojiščenega reševalca in leta 2012 si bil povišan v čin poddesetnika. Daljše obdobje si preživel tudi v enoti za protokol,

med gardisti Slovenske vojske. Na svoji poklicni poti si se dvakrat udeležil mednarodne operacije in misije Slovenske vojske na Kosovu. Ponosno si predstavljal Slovensko vojsko in Republiko Slovenijo. Nazadnje si opravljal odgovorno dolžnost vodje Srednjega kolesnega oklepnega vozila Svaru in izpolnil vse pogoje za desetniški čin. Bil si izjemen pripadnik, ki so ga odlikovali zanesljivost, lojalnost in tovarištvo. S svojim odnosom do dela si pozitivno vplival na druge borce v enoti. Hvala za tvoj prispevek k enoti in Slovenski vojski. Spominjali se te bomo kot umirjenega vojaka z veliko znanja in pripravljenosti za sodelovanje. Ohranili te bomo v častnem spominu.

Počivaj v miru in naj ti bo lahka slovenska zemlja.

Pripadniki 74. pehotnega polka

POGODBENE REZERVISTE PRITEGNE VOJAŠKO ŽIVLJENJE

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič in Luka Mitrović

V pogodbeni rezervni sestavi Slovenske vojske je bilo julija 664 pripadnikov. Ti večinoma že opravljajo kak poklic, vendar jih vojaško delo veseli in so se zato pripravljani uriti v vojaških veščinah ter najmanj mesec dni na leto služiti domovini. Nepogrešljivi so bili tudi med prvim valom epidemije, saj so s svojim delom razbremenili pripadnike stalne sestave, ki so bili vključeni v številne aktivnosti za omejitve širjenja koronavirusne bolezni. Med opravljanjem vojaške službe v miru so izpolnjevali naloge varnostno-nadzorne službe, varovali strelišča in podpirali usposabljanja ter skupaj s pripadniki Policije patrolirali na državni meji. Odlično usposobljenost so pokazali tudi med letošnjo vojaško vajo Preskok 2020. Junija smo spremljali delo treh pogodbenih rezervistov 72. brigade Slovenske vojske, ki so nam pojasnili svoje motive za opravljanje vojaške službe in predstavili svoje zadolžitve med vojaško službo v miru.

Vojak Uroš Majcen med izvajanjem nadzorne naloge na vhodu v celjsko vojašnico

Vojak Peter Klemenčič iz Laškega je pogodbeni rezervist od leta 2005. Skupaj s kolegom sta se želela preizkusiti v vojaškem načinu življenja in odslužila vojaški rok. »Prijatelj se je odločil za poklicno vojsko, jaz sem ostal v rezervni sestavi,« je pojasnil vojak Klemenčič, ki je imel od takrat številna usposabljanja. Od leta 2018 pa vsako leto v vojaških vrstah dela po sedem mesecev. Po poklicu je kemijski tehnik, vendar je zadnja leta opravljanje vojaške službe njegova glavna zaposlitev, je poudaril pogodbeni pripadnik 74. pehotnega polka. Za štiri mesece opravljanja vojaške službe v miru se je letos odločil tudi vojak Uroš Majcen iz Mislinje, ki je pogodbeni rezervist devet let. »Veseli me vojaško delo, saj mi omogoča, da za nekaj časa zamenjam delovno okolje in prekinem vsakodnevno rutino,« je razložil samostojni podjetnik in pripadnik rezervne

sestave 20. pehotnega polka. Vojak Robert Cvetko s Ptuja je pogodbeni rezervist enajst let in je v prostem času vključen v različna prostovoljna ter humanitarna združenja, med drugim je že 20 let prostovoljni gasilec. Pripadnost skupnosti in klic dolžnosti sta ga privabila tudi med vojake. Zaposlen je v prehrabnem podjetju s približno 80 zaposlenimi, vendar je edini pogodbeni rezervist. »Delodajalec me razume,« je pojasnil pripadnik 74. pehotnega polka, ki je bil vpoklican na opravljanje vojaške službe v miru že leta 2016 med migrantsko krizo. Letos bo v vojski služil sedem mesecev. Vsi trije pogodbeni rezervisti 72. brigade Slovenske vojske so vojaško službo v miru začeli 1. junija. Najprej so se dva tedna usposabljali v vojašnici v Murski Soboti. »Usposabljali smo se iz osnovnih vojaških veščin, opravili test ravnanja z orožjem, obnovili znanje kodeksa

UROŠ MAJCEN

»Veseli me vojaško delo, saj mi omogoča, da za nekaj časa zamenjam delovno okolje.«

Slovenske vojske in različne zakonodaje ter se še enkrat seznanili z nalogami na državni meji, pridobili licence za vozila in opravili streljanja. Nato smo bili vključeni še v vojaško vajo Preskok 2020,« je razložil vojak Klemenčič.

AKTIVNO VKLJUČENI V VOJAŠKO VAJO PRESKOK 2020

Glavni nalogi pogodbenih rezervistov med opravljanjem vojaške službe v miru sta predvsem pomoč in nadomeščanje kadrovskih zmogljivosti stalne sestave pri opravljanju nalog Slovenske vojske, med katere spadajo nadzorne naloge v vojaških objektih, pomoč pri patroliranju na državni meji in logistična pomoč pri izvajanju vojaških vaj ter drugih aktivnosti. Letos so pogodbeni rezervisti SV sodelovali pri izvajanju taktičnih postopkov na terenu. Na eni izmed vaj v okviru vojaške vaje Preskok 2020 so v začetku junija dobili nalogo ofenzivnega delovanja na gozdnatih pobočjih v okolici Ilirske Bistrice. V polni bojni opremljeni in maskirani so morali opraviti pregled območja, priti do dveh lokacij na težko dostopnem terenu in ob stiku uničiti nasprotnika. Vojak Peter Klemenčič je že sodeloval v vojaški vaji pred več leti in je poudaril, da prav take aktivnosti predstavljajo zanimivejšo stran vojaške službe, hkrati pa pokažejo njihovi usposobljenost ter pripravljenost. To je potrdil tudi vojak Robert Cvetko, ki je povedal, da je zanj v vojaški karieri pogodbenega rezervista to posebno doživetje. Izrazil je pričakovanje, da jih bodo v prihodnosti še večkrat vključili v vaje stalne sestave Slovenske vojske.

VARNOSTNO-NADZORNA SLUŽBA IN PATROLJIRANJE NA MEJI

Vsi naši sogovorniki so pogodbeni pripadniki 72. brigade Slovenske vojske. Vojaka Klemenčič in Majcen med izvajanjem vojaške službe v miru opravljata varnostno-nadzorne zadolžitve v vojašnici v Celju, vojak Cvetko pa v vojašnici v Mariboru. Vsi trije pa približno enkrat na mesec po pet dni izvajajo naloge patroliranja na državni meji. Naloge varnostno-nadzorne službe v vojašnici je razložil vojak Majcen: »Na

vhodu v vojašnico delamo v dveh izmenah, in sicer od 8. do 20. ure, ponoči pa od 20. do 8. ure zjutraj. Naša naloga je pregled vozil, zapisujemo prihode in odhode, pregledujemo parkirne kartice ter spremljamo najave.« Vojak Klemenčič je naštel zadolžitve, ki jih ima kot obhodnik, saj skrbi za pregled vojaških objektov. »Vsaki dve uri opravim obhod objektov in preverim alarme, če se mogoče kateri vključi. Če je najavljen helikopter, moram izprazniti igrišče ali pripraviti prostor za reševalno vozilo,« je razložil vojak Klemenčič. Da jim znanje različnih veščin, tudi postopkov prve pomoči, pride kdaj prav po naključju, pa je opisal vojak Cvetko: »Leta 2016 sem med opravljanjem naloge varovanja na

PETER KLEMENČIČ

»Prijatelj se je odločil za poklicno vojsko, jaz sem ostal v rezervni sestavi.«

straži na Kidričevem pomagal pri posredovanju v prometni nesreči, ki se je zgodila ob varovanem območju, in pozneje prejel tudi pohvalo poveljnika polka.« Med opravljanjem dela v vojašnici se pogodbeni rezervisti vozijo na delo s kraja bivanja, v času patroljiranja na meji pa se na območje opravljanja nalog vozijo iz matične vojašnice, v kateri so tiste dni nastanjeni. Vojak Cvetko patroljira na meji na območju Podlehnik, Gorišnice in Ormoža. »Delo poteka v mešani ali samostojni patrolji, sicer pa opravljamo obhode ob ograji, z vozili patroljiramo obmejno območje, se odzivamo na pozive ali tudi prijave domačinov,« je povedal. Dodal je, da so vsi jasno seznanjeni s svojimi pristojnostmi in da jih

inštruktorji dobro pripravijo za delo ob meji. »Če opazimo nezakonit prehod, poročamo policistom, saj sta naši glavni nalogi opazovanje in poročanje,« je še poudaril vojak Cvetko, ki je imel do zdaj samo eno tako izkušnjo leta 2019.

LETOS SE LAHKO PRIDRUŽIJO ROJENI LETA 1985 IN MLAJŠI

V pogodbeni rezervi Slovenske vojske lahko sodelujejo državljanke in državljani Slovenije od dopolnjenega 18. leta do 50. leta starosti kot vojaki, podčastniki in nižji vojaški uslužbenci ter do 60. leta kot častniki ali višji vojaški uslužbenci. Kandidati morajo izpolnjevati določene pogoje. Poleg slovenskega državljanstva

Vojak Peter Klemenčič med obhodom po vojašnici pregleduje vojaške objekte.

Vojak Robert Cvetko med patroljiranjem na državni meji

ROBERT CVETKO

»Sodelovanje na vojaški vaji je v karieri pogodbenega rezervista posebno doživetje.«

morajo biti zdravstveno sposobni za vojaško službo, ne smejo biti kaznovani ali v kazenskem postopku, imeti morajo končano vsaj srednjo poklicno šolo in biti ustrezno stari. Letos se lahko med pogodbene rezerviste prijavijo kandidati, rojeni leta 1985 ali mlajši, če še nimajo odsluženega vojaškega roka. Tisti z že odsluženim vojaškim rokom pa so lahko stari največ 40 let. Za nove pripadnike pogodbene rezerve, ki nimajo odsluženega vojaškega roka oziroma vojaške evidenčne dolžnosti, je organizirano tudi 14-tedensko usposabljanje. Med njihovimi obveznostmi do Slovenske vojske so poleg rednih usposabljanj tudi opravljanje vojaške službe v miru, pri čemer imajo na voljo od dva do pet terminov, v vrstah vojske lahko služijo najmanj en mesec in največ sedem mesecev na leto. V času, ko prenehajo delati pri svojem delodajalcu in delo opravljajo v vojaških vrstah, jim pogodba o zaposlitvi pri delodajalcu ne preneha veljati, plačevanje prispevkov in zavarovanj za ta čas pa ureja Ministrstvo za obrambo. Slovenska vojska jih lahko vpokliče tudi nenačrtovano, kot se je to zgodilo ob migrantskem valu leta 2016. Na voljo je več terminov, tako da lahko pogodbeni rezervisti uskladijo obveznosti do Slovenske vojske z obveznostmi do

svojega delodajalca in si ustrezno prilagodijo družinsko življenje. Prav letos je bil zaradi pandemije omogočen predčasen vpoklic maja in junija, pogodbeni rezervisti pa bodo v vojsko vpoklicani tudi v prihodnjih mesecih. Največ jih bo vojaško službo v miru opravljalo oktobra 2020, in sicer več kot 120. Za vpoklic na opravljanje vojaške službe v miru so letos načrtovani pripadniki iz enot sestave 1. brigade, in sicer 10. pehotnega polka, 132. gorskega polka in rodovskega bataljona; iz 72. brigade pa pripadniki iz 20. in 74. pehotnega polka ter rodovskega bataljona. Vpoklicani bodo tudi rezervisti iz 157. logističnega polka in EKIS.

OD JULIJA VIŠJI TUDI DODATEK ZA PRIPRAVLJENOST

Pogodbeni rezervisti Slovenske vojske za čas, ko ne opravljajo vojaške službe,

Pogodbeni rezervisti
so se v okolici Ilirske
Bistrice urili na vaji
Preskok 2020.

prejemajo plačilo za pripravljenost, ki se je julija letos povečalo na 7,52 evra oziroma 3,76 evra za tiste, ki še nimajo opravljenega temeljnega vojaškostrokovnega usposabljanja. Mesečni znesek za pogodbenega rezervista se je tako povečal s približno 185 evrov na 225 evrov na mesec. Plača, ki jo prejemajo med opravljanjem vojaške službe v miru, je odvisna od več spremenljivk, med drugim izobrazbe in čina ter različnih dodatkov. Vsi trije naši sogovorniki so s plačilom zadovoljni, zato nameravajo ostati del pogodbene rezerve Slovenske vojske. Pohvalili so še, da je bilo v zadnjem letu veliko narejenega, da bi se jih bolj izenačilo s stalno sestavo, od enotnosti vojaške opreme do aktivnega vključevanja v vojaške vaje Slovenske vojske, na katerih so lahko potrdili svojo odlično usposobljenost. Upajo, da bo tako tudi v prihodnosti.

OBJAVE MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

št. 342
JULIJ 2020

5840.

Na podlagi tretjega odstavka 63. Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 138/04 – skl. US, 53/2005 – skl. US, 96/12 – ZPIZ-2, 95/15) in 9. ter 11. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

ODREDBO O POVIŠANJU ČASTNIKOV

I. v čin kapitana fregate:
Aleš KOCJANČIČ, 1966

II. v čin kapitana korvete:
Andrej PEČAR, 1972

III. v čin poročnika bojne ladje:
Ivo BEDNARIK, 1959
David BENIGAR, 1970
Simona PLEMENITAŠ GRIZILA, 1963

Številka: 811-7/2020-16
Datum: 14. 5. 2020

Mag. Matej TONIN
MINISTER

5841.

Na podlagi tretjega odstavka 63. Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 138/04 – skl. US, 53/2005 – skl. US, 96/12 – ZPIZ-2, 95/15) in 9. ter 11. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

ODREDBO O POVIŠANJU ČASTNIKOV

I. v čin brigadirja:
Uroš PATERNUS, 1973
Peter ZAKRAJŠEK, 1965

II. v čin polkovnika:
Franjo LIPOVEC, 1968

III. v čin podpolkovnika:
Andrej DRNOVŠEK, 1964
Jure HIMELRAJH, 1981
Drago LESJAK, 1966
Aleš LESJAK, 1973
Dragan MARIČ, 1973
Aleš MAUKO, 1968
Viktor POTOČNIK, 1976
Žiga PRETNAR, 1982
Aleš UMEK, 1973

IV. v čin majorja:
Branko BABIČ, 1968
Ivo BEDNARIK, 1959
Boris BODLAJ, 1971
Jurij GORENC, 1969
Tomaž HRVATIN, 1981
Andrej KOŠMRLJ, 1976
Iztok LEGAT, 1968
Bojan LESKOVAR, 1971
Gašper LOČNIŠKAR, 1979
Boris MAJCEN, 1970
Samo ORNIK, 1966
Miroslav PETRAK, 1972
Primož PINTAR, 1974
Bernard POLANEC, 1976
Andrej RIŽNER, 1972
Igor SMONKAR, 1968
Stanislav ŠEGA, 1970
Ela TONIN MALI, 1978

V. v čin stotnika:
Jaka BERGER, 1979
Jernej FERLETIČ, 1984
Klemen IVANUŠA, 1974
Janez JERALIČ, 1982
Boštjan KOPŠE, 1983
Dražen KOŠTRUN, 1965
Dušan PAVLI, 1974
Daniel PEJOVIČ, 1982
Matej POLJAK, 1984
Jure PREZELJ, 1979
Nastja PUHAR, 1987
Gorazd STERGAR, 1978
Gregor TKALEC, 1975
Robert TOMŠE, 1973
Mitja TRGLEC, 1984

VI. v čin poročnika fregate:
Džani ŽALAC, 1968

VII. v čin nadporočnika:
Marko BEADER, 1985
Marko BERKOPEC, 1990
Petra DRAME, 1989
Zoran GORJUP, 1970
Gašper HABJANIČ, 1990
Gregor JURKOVIČ, 1987
David NECMESKAL, 1993
Janez PODGORNIK, 1968
Aleš SINIČIČ, 1989
Martin STRELEC, 1986
Leon VRTOVEC, 1985
Miha ŽNIDAR, 1982

Številka: 811-7/2020-12
Datum: 15. 5. 2020

Mag. Matej TONIN
MINISTER

5842.

Na podlagi 63. a člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 138/04 – skl. US, 53/2005 – skl. US, 96/12 – ZPIZ-2, 95/15) in 3. člena Uredbe o vojaških uslužbencih (Uradni list RS, št. 54/03, 119/07 in 88/15) izdajam

ODREDBO O POTRDTVI RAZREDA VIŠJIM VOJAŠKIM USLUŽBENCEM

potrditev IX. razreda:
Urška DRŽANIČ, 1979
Erna KERMAN, 1982
Miha NOVAK, 1992

Številka: 811-7/2020-13
Datum: 15. 5. 2020

Mag. Matej TONIN
MINISTER

5843.

Na podlagi tretjega in petega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, št. 138/04 – skl. US, 53/2005 – skl. US,

96/12 – ZPIZ-2, 95/15) in 6. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI ČINA
POROČNIKA KORVETE

Aleš KOZMELJ, 1972

Številka: 811-7/2020-14
Datum: 15. 5. 2020

Mag. Matej TONIN
MINISTER

5844.

Na podlagi tretjega in petega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 138/04 – skl. US, 53/2005 – skl. US, 96/12 – ZPIZ-2, 95/15) in 6. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI ČINA POROČNIKA

Aleš LOVŠE, 1972

Številka: 811-7/2020-15
Datum: 15. 5. 2020

Mag. Matej TONIN
MINISTER

5845.

Na podlagi prvega odstavka 45. člena Zakona o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07) in Kriterijev za izredna povišanja vojaških oseb v činu ob upokojitvi (številka 811-11/2018-1, z dne 6. 6. 2018) izdajam

ODREDBO
O IZREDNEM POVIŠANJU ČASTNIKOV
OB UPOKOJITVI

v čin podpolkovnika:
Bojan PREŠEREN, 1962

Številka: 811-7/2020-17
Datum: 15. 5. 2020

Mag. Matej TONIN
MINISTER

5846.

Na podlagi 63. a člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 138/04 – skl. US, 53/2005 – skl. US, 96/12 – ZPIZ-2, 95/15) in 12. člena Uredbe o vojaških uslužbencih (Uradni list RS, št. 54/03, 119/07 in 88/15) izdajam

ODREDBO
O NAPREDOVANJU VVU V
RAZREDIH

I. napredovanje v XII. razred:
Klemen AVGUŠTIN, 1972
Alenka JAMAR, 1982
Saša SIMONIČ, 1980

II. napredovanje v XI. razred:
Jasmina BEVC, 1983
Radmila BRECELJ, 1970
Tamara JANKOVIČ, 1987
Jaka JERAJ, 1978
Jurij JURTELA, 1963
Maja KRAŠOVEC, 1987
Tanja KREMŽAR KOVAČ, 1974
Nina PODHOSTNIK, 1985
Uroš ROŠKER, 1978
Danijel VORIH, 1982
Damjan ZAVRL, 1971
Aljoša ŽERJAV, 1980

III. napredovanje v X. razred:
Aleš GOLOB, 1970
Ignac KRAJNC, 1970
Viktor ŠTRITOF, 1978

Številka: 811-7/2020-18
Datum: 15. 5. 2020

Mag. Matej TONIN
MINISTER

5847.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) in 1. odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA
ZA OBRAMBO

MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE III. STOPNJE prejme:
polkovnik DANIEL PAUL BADER, 1963, Švica

Številka: 094-2/2020-25
Datum: 22. 5. 2020

Mag. Matej TONIN
MINISTER

5848.

Na podlagi tretjega odstavka 63. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 138/04 – skl. US, 53/2005 – skl. US, 96/12 – ZPIZ-2, 95/15) in 9. ter 11. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

ODREDBO
O SPREMEMBI ODREDBE
MINISTRA ZA OBRAMBO,
ŠTEVILKA 811-7/2020-12,
Z DNE 15. 5. 2020

Odredba o povišanju častnikov, številka 811-7/2020-12, z dne 15. 5. 2020, se spremeni tako, da se Ivo BEDNARIK, rojen 1959, umakne s seznama za povišanje v čin majorja in se uvrsti v seznam pod novo zaporedno številko VIII za povišanje v čin kapitana korvete.

Številka: 811-7/2020-20
Datum: 26. 5. 2020

Mag. Matej TONIN
MINISTER

5849.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV (št. 094-5/2013-260, z dne 17. 1. 2014) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV

MEDALJO V SLUŽBI MIRU prejmejo:
Aleš BARTOLJ, 1976
Aleksander BRATKOVIČ, 1981
Leon DOGŠA, 1980
Rok JUHAS, 1985
Siniša KAJIŠ, 1987
Danilo KLINAR, 1973
Robert PUNTAR, 1976
Slavko VLAH, 1963

Številka: 094-3/2019-17
Datum: 12. 11. 2019

Brigadir Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

5850.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV (št. 094-5/2013-260, z dne 17. 1. 2014) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV

MEDALJO V SLUŽBI MIRU prejmejo:
Andrej ABRAM, 1983
Aljoša BELČIČ, 1993
David BOGOVIČ, 1986
Nikolaj BREŽAN, 1976

David CIMERMANČIČ, 1985
Dejan DRGANČ, 1988
Simon FILIPIČ, 1979
Peter GREGL, 1981
Roman GRMOVŠEK, 1975
Jure HIMELRAJH, 1981
Ninoslav IVEZIČ, 1991
Mitja JAKUPAK, 1974
Tomaž JEVNIK, 1983
Gregor KAPELE, 1985
Bojan KLOBČAR, 1968
Andrej KOS, 1987
Karmen KRALJ, 1975
Mišo KRALJ, 1987
Aljaž LAKOTA, 1984
Sebastian MAJERLE, 1983
David MURN, 1988
Andrej PAVLIN, 1984
Mitja PEŠEC, 1993
Simon POSTRŽIN, 1989
Andrej RUSTJA, 1986
Nejc SADAR, 1979
Matjaž SLANC, 1985
Davorin STEMELAK, 1984
Igor STRAŠEK, 1970
Konrad ŠALEHAR, 1985
Elvedin ŠARIČ, 1984
Igor ŠEŠET, 1972
Jože ŠKOFLJANEC, 1976
Darko ŠUMAH, 1987
Anton ŠUŠTARIČ, 1976
Bojan TONIČ, 1978
Marinko UMOLAC, 1987
Matjaž VOLOVEC, 1979
Igor VRTAČNIK, 1975
Karmen ZELIČ, 1981
Anja ZUPIN, 1987
Tadej ŽULIČ, 1987

Številka: 094-3/2019-20
Datum: 12. 12. 2019

Brigadir Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

5851.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18)

in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV (št. 094-5/2013-260, z dne 17. 1. 2014) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV

MEDALJO V SLUŽBI MIRU prejmejo:
Andrej ČEH, 1971
Aleksander ČURIN, 1979
Haris HUSIČ, 1985
David JUHART, 1985
Matej KRAŠOVIC, 1976
Simon KUKOVEC, 1976
Samo LIKAR, 1982
Marko MARIČ, 1979
Denis MIKLAVC, 1979
Vladislav OBRADOVIČ, 1990
Darko PLAZOVNIK, 1981
Tanja REPNIK, 1982
Ervin ŠTORMAN, 1975
Denis TURNŠEK, 1994
Jan VENKO, 1990

Številka: 094-3/2019-19
Datum: 12. 12. 2019

Brigadir Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

5852.

Na podlagi sedmega odstavka 63. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 138/04 – skl. US, 53/2005 – skl. US, 96/12 – ZPIZ-2, 95/15) 9. in 10. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) ter 26. člena Pravilnika o pripravi, potrjevanju in podpisovanju dokumentov ter o poročanju glede sprejetih oziroma izdanih dokumentov (MO, št. 0070-12/2013-9, z dne 14. 5. 2013, 0070-12/2013-18, z dne 28. 10. 2014, 0070-12/2013-20, z dne 25. 2. 2015, 0070-12/2012-18, z dne 25. 4. 2016, 0070-12/2013-25, z dne 11. 11. 2016, in 0070-12/2013-26, z dne 1. 2. 2017) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU PODČASTNIKOV

I. v čin štabnega praporščaka:

Franjo CESAR, 1968
Danijel KOVAČ, 1972

II. v čin višjega praporščaka:

Ivan ŠUŠNJARA, 1968

III. v čin praporščaka:

Peter ADAMIČ, 1972
Marino BREČKO, 1967
Damijan BRNELIČ, 1968
Andrej DRAKSLER, 1978
Tanja ERŽEN KONČAN, 1975
Mladen JURINČIČ, 1969
Borut KOTNIK, 1970
Tomaž PLESTENJAK, 1970
Damijan ŠTEMBERGER, 1972
Aleksander ZUPAN, 1976

IV. v čin višjega štabnega vodnika:

Matej AHAČEVČIČ, 1973
Tomaž HARLE, 1976
Mitja HORN, 1978
Peter JAKLIČ, 1979
Dejan MAJER, 1973
Matjaž MLADIČ, 1972
Robert PETROVIČ, 1969
Gregor ROJKO, 1977

V. v čin štabnega vodnika:

Stanko ANŽELAK, 1980
Gorazd APLINC JAMŠEK, 1975
Andrej BABNIK, 1978
Matej BAJC, 1980
Andrej BARL, 1978
Saša BILANDŽIJA, 1973
Boštjan BOHINC, 1972
Aleksander BRATKOVIČ, 1981
Zdenko CEHNAR, 1971
Martin DELOŠTO, 1979
Tomaž DIVJAK, 1976
Miha GRGURIČ, 1985
Simon JELEN, 1974
Marcel JORDAN, 1982
Roki KOROŠEC, 1979
Boštjan KOSTEVC, 1972
Valerija LOVREC, 1980
Denis MIKLAVC, 1979
Jure MOČIVNIK, 1979
Janez OBLAK, 1969
Dušan PECMAN, 1968
Matic SODNIK, 1983
Tomaž ŠUSTER, 1982
Luka TOMAŽIN, 1981
Ivan VESELKO, 1982
Jože ZORČIČ, 1980
Daniel ŽABOTA, 1976

VI. v čin višjega vodnika:

Denis DEŽMAN, 1990
Denis GMAJNIČ, 1982
Teo HORVAT, 1987
Žan JOVANOVIČ, 1989
Andrej KOLAR, 1977
Tomaž KOLAR, 1990
Rok MAVRIN, 1988
Miha MOČNIK, 1988
Peter OREŠNIK, 1987
Nace ŠILC, 1984
Gregor TOMIČ, 1984
Matjaž WITWICKY, 1984
Maja ŽNIDARŠIČ, 1983

Številka: 811-7/2020-11**Datum: 15. 5. 2020****Brigadir**

Robert GLAVAŠ
NAČELNIK
GENERALŠTABA SV

5853.

Na podlagi sedmega odstavka 63. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 138/04 – skl. US, 53/2005 – skl. US, 96/12 – ZPIZ-2, 95/15) 9. in 10. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) ter 26. člena Pravilnika o pripravi, potrjevanju in podpisovanju dokumentov ter o poročanju glede sprejetih oziroma izdanih dokumentov (MO, št. 0070-12/2013-9, z dne 14. 5. 2013, 0070-12/2013-18, z dne 28. 10. 2014, 0070-12/2013-20, z dne 25. 2. 2015, 0070-12/2012-18, z dne 25. 4. 2016, 0070-12/2013-25, z dne 11. 11. 2016, in 0070-12/2013-26, z dne 1. 2. 2017) izdajam

UKAZ

O POVIŠANJU
PODČASTNIKOV

v čin štabnega vodnika:

Robert PUNTAR, 1976

Številka: 811-7/2020-19**Datum: 15. 5. 2020****Brigadir**

Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

5854.

Na podlagi 63. a člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 138/04 – skl. US, 53/2005 – skl. US, 96/12 – ZPIZ-2, 95/15) in 11. člena Uredbe o vojaških uslužbencih (Uradni list RS, št. 54/03, 119/07 in 88/15) izdajam

UKAZ**O NAPREDOVANJU NVU V RAZREDIH****napredovanje v V. razred:**

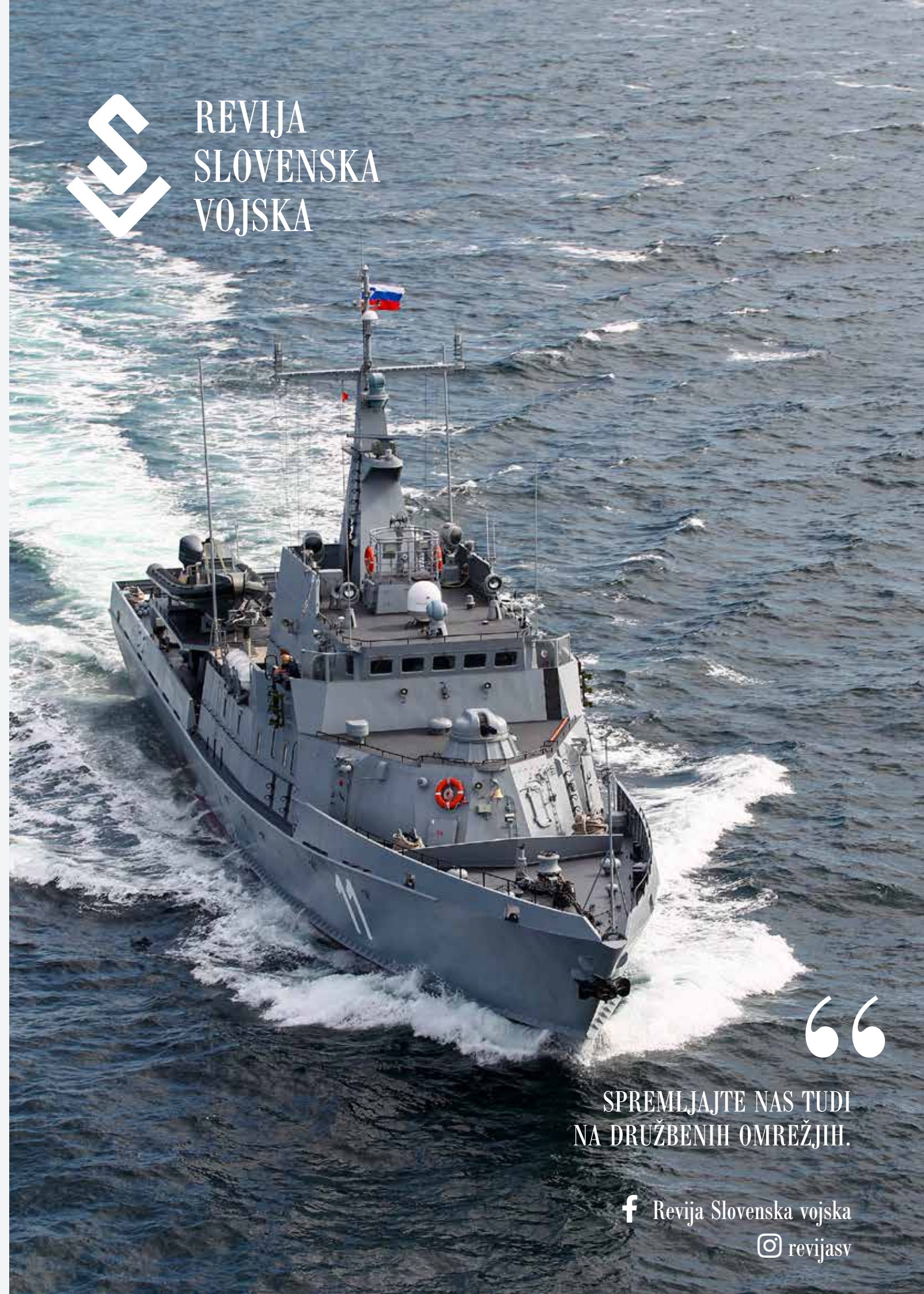
Duško MAKSIMOVIČ, 1980

Številka: 811-7/2020-10**Datum: 15. 5. 2020****Brigadir**

Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

REVIJA
SLOVENSKA
VOJSKA

“

SPREMLJAJTE NAS TUDI
NA DRUŽBENIH OMREŽJIH.

f Revija Slovenska vojska

📷 revijasv

VAJA PRESTREZANJA V SLOVENSKEM ZRAČNEM PROSTORU

BESEDILO Petra Miklaužič
FOTO Tadej Krese in Bruno Toič

V

ponedeljek, 6. julija, je v slovenskem zračnem prostoru potekala vaja prestreznja Tango Scramble.

Z letališča v Cerkljah ob Krki sta šolski bojni letali Slovenske vojske Pilatus PC-9M ob dogovorjeni uri poleteli na območje, ki je bilo rezervirano za izvajanje vaje. Tam sta ju prestregla Natova lovca iz Italije, ki sta najprej prepoznala letali in ju skladno s predpisanimi postopki varno pospremila na cerkljansko letališče. Taka vaja, ki jo Slovenska vojska izvaja vsak teden, je pomembna oblika urjenja za pripadnike. Ti z zavezniškimi prestrezniki zagotavljajo integriteto zračnega prostora in pomagajo letalnikom v sili.

ZMOGLJIVOST ZA PRESTREZANJE OHRANJAJO Z VADBENIMI LETI

Slovenski zračni prostor je od leta 2004 s priključitvijo naše države zavezništvu del Natovega zračnega prostora. Zavezništvo svoj zračni prostor brani v okviru Natovega integriranega sistema zračne in protiraketne obrambe. Poveljnik 16. centra za nadzor in kontrolo zračnega prostora (16. CNKZP) major Samo Mali je povedal, da je del tega sistema tudi varovanje slovenskega zračnega prostora (angl. Air Policing). Njegov cilj je ohranjanje suverenosti zavezniškega zračnega prostora s stalno prisotnostjo bojnih letalnikov ter posadk, ki so se pripravljene v najkrajšem mogočem času odzvati na incidente v zračnem prostoru. Varovanje zračnega prostora vključuje nadzor zračnega prostora, kar je v pristojnosti 16. centra za nadzor in kontrolo zračnega prostora. Obsega tudi poveljevanje in kontrolo, ki sta na ravni zavezništva v domeni Natovega Združenega centra za zračne operacije (Combined Air Operations Centre – CAOC), na nacionalni ravni pa sta v pristojnosti Operativnega centra Poveljstva sil Slovenske vojske. Varovanje zračnega prostora

Prestrezani letali sta bili usmerjeni v prisilni pristanek na letališče v Cerkljah ob Krki.

obsega tudi zračno obrambo, v okviru katere delujejo letalniki prestrezniki, ki so v pripravljenosti. Za slovenski zračni prostor so to italijanski in madžarski lovci pod Natovim poveljstvom ali prestrezniška letala Pilatus PC-9M pod poveljstvom Slovenske vojske. Šolska bojna letala SV lahko izvajajo prestreznja na počasi leteče cilje. Evropski del Natovega zračnega prostora je razdeljen na severni in južni del. Slovenija spada v južni del pod taktično kontrolo Natovega Združenega centra za zračne operacije v Torrejonu v Španiji. Ob incidentu v slovenskem zračnem prostoru 16. CNKZP to informacijo posreduje Združenemu centru za zračne operacije Nata in Operativnemu centru Poveljstva sil Slovenske vojske. Na podlagi lastnosti letalnika in vrste incidenta na poveljstvu sprejmejo odločitev, ali bodo aktivirani prestrezniki iz Italije, Madžarske ali letala iz Slovenske vojske. Prestrezniki so tudi aktivirani, če letalnik potrebuje pomoč v sili ali ob njegovih neodzivnostih, tehničnih težavah in letenju brez ustreznih dovoljenj, lahko pa tudi zaradi vojaške grožnje. Ker je treba biti na resnične situacije dobro pripravljen, prestreznike aktivirajo tudi za vadbene lete. Vaje prestreznja za vadbene namene

na letališču v Cerkljah ob Krki potekajo vsak teden in so pomembne za ohranjanje zmogljivosti. »Gre za pomembna urjenja, da ob resničnih razmerah ne izgublamo časa in se hitro odzovemo na vse incidente. Zavedamo se, da je naš zračni prostor omejen, in če ne ukrepamo pravočasno, pri nalogah nismo tako uspešni, kot se od nas pričakuje,« je poudaril major Mali.

PO USPEŠNEM PRESTREZANJU LETALI PILATUS VARNO PRISTALI NA LETALIŠČU

Priprave na izvedbo vaje Tango Scramble v okviru zavezništva so se začele teden dni prej. Šolski bojni letali Pilatus PC-9M sta imeli na vaji vlogi neznanih letal. »Naša pilota sta v vlogi tarče in sta se na vajo vnaprej pripravila,« je pojasnil major Gregor Virant, poveljnik 152. letalske eskadrilje. Italijanski lovci Eurofighter F-2000 Typhoon so manj obveščeni in so se vaje udeležili, kot bi šlo za pravo nalogo. »Dejavniki presenečenja je pomemben za dober rezultat vaje,« je poudaril major Virant. Ob določen uri sta pilota v letalih Pilatus poletela v slovenski zračni prostor na začasno dodeljeno območje oziroma cono TSA in tam počakala na

zavezniška prestreznika. To je posebno območje, ki je bilo rezervirano za potrebe izvajanja te vaje. Med vajo ne sme na to območje nobeno drugo letalo. Natova prestreznika sta iz Italije priletela v slovenski zračni prostor. Po tem so komunikacijo z njima prevzeli kontrolorji 16. CNKZP na Brniku in ju usmerili proti tarči. Ko sta jo dosegla in se ji varno približala, sta morala najprej ugotoviti, ali gre za sovražno letalo ali letalo, ki potrebuje pomoč v sili. Po ugotovitvi vzroka kršenja pravil zračnega prostora sta jima ustrezno pomagala. Za komunikacijo so uporabili standardne signale v obliki posebnega znakovnega jezika, ki jih morajo poznati vsi udeleženci v zračnem prometu. Cilj vaje je bil, da sta bili neznani letali prestreženi in prepoznani ter usmerjeni v prisilni pristanek na letališče v Cerkljah ob Krki. Natova prestreznika sta po predpisanih postopkih obe letali varno pripeljala na pristanek in nato do njune popolne ustavitve motorjev krožila nad cerkljanskim letališčem. Tako sta se izognila dodatnim ukrepom, če si letalnik tarča premisli in ponovno nepooblaščen poleti v zračni prostor. Ob koncu vaje so bili sodelujoči obveščeni o tem, da je bila akcija uspešno končana. Pilot letalnika Pilatus PC-9M nadporočnik Matic Gomboc je po pristanku povedal, da je prestreznje potekalo brez težav. »V coni na višini približno

sedem kilometrov smo vadili postopke prestreznja in znakovne komunikacije. Po prestreznju sva pilota Slovenske vojske popolnoma upoštevala navodila posadk italijanskih lovcev,« je pojasnil pilot 152. letalske eskadrilje po koncu vaje, ki je trajala uro in petnajst minut.

VADIJO VES POSTOPEK, NE SAMO PRESTREZANJA

Pri nas za zagotavljanje suverenosti v slovenskem zračnem prostoru skrbita 16. CNKZP in 152. letalska eskadrilja. Kontrolorka oborožitvenih sistemov zračne obrambe stotnica Nina Režen iz 16. CNKZP se je izobraževala v Natovi certificirani šoli za kontrolorje prestreznikov. Je tista, ki neposredno komunicira s posadko prestreznikov in skladno s postopki usmerja njihovo delovanje. Licenco vsako leto obnovi z različnimi testiranjmi znanja in vajami, ki jih morajo opraviti v enoti skladno z Natovimi standardi ter preverjanjem pod nadzorom inštruktorjev. »Takšna vaja je namenjena usposabljanju vseh, ki smo v to vključeni. Tako vadimo ves postopek, in ne samo prestreznja,« je pojasnila kontrolorka oborožitvenih sistemov iz Slovenske vojske. 16. CNKZP ob prestreznju informacije posreduje tudi civilni kontroli letenja ter uskladi aktivnosti v zračnem prostoru. Sodelujejo tudi posadke prestreznikov ter celotna linija vodenja in poveljevanja. Stotnica Režen je povedala, da so razlike ob prestreznju v tem, ali gre za vojaški ali civilni letalnik, ki je brez dovoljenja vstopil v slovenski zračni prostor ali drugače krši pravila v njem. Če je pri letalniku prišlo do izpada komunikacijskih sredstev, posadke prestreznikov po kontrolorjih omogočajo komunikacijo po liniji vodenja in poveljevanja. »Za zagotavljanje varnosti in integritete Natovega zračnega prostora je pomembno, da smo na te primere dobro pripravljeni,« je še poudarila stotnica Režen. V Slovenski vojski si prizadevajo, da glede na razmere take vaje izvajajo tudi na nižjih višinah.

IZ NAŠIH ENOT ↙

POLNOLETNOST LOGISTIČNE BRIGADE

BESEDILO Petra Miklaužič
FOTO Bruno Toič

Dan Logistične brigade, ki ga pripadnice in pripadniki te enote praznujejo vsako leto 1. julija, so 24. junija počastili s slovesnostjo v Slovenski Bistrici. Letošnja obletnica je bila prav posebna, saj mineva osemnajst let, odkar je bila v Vojašnici Šentvid ustanovljena delovna skupina, s katero so postavili temelje za delovanje poveljstva Enot za podporo. Iz delovne skupine se je v 18 letih

razvoja oblikovala učinkovita logistična enota Slovenske vojske, ki danes podpira vse enote, tako doma kot v tujini.

Temeljno poslanstvo Logistične brigade, ki jo od leta 2013 sestavljajo pripadniki 157. logističnega polka, 670. logističnega polka, Vojaške zdravstvene enote in Inženiringa, je zagotavljanje

delovanja Slovenske vojske, pri čemer so uspešni že osemnajst let. Njeni pripadniki in pripadniki uresničujejo poslanstvo in naloge z neprekinjenim uveljavljanjem pravil voditeljstva in vojaške etike ter izboljšanjem znanja prav na vseh ravneh. Z informacijsko podprtimi racionalnimi in optimalnimi procesi sledijo razvoju logistike, kot to delajo v sodobnih tržnih organizacijah. Ob praznovanju dne enote so se na slovesnosti zbrali župan Občine Slovenska Bistrica dr. Ivan Žagar, namestnik poveljnika sil SV brigadir Franc Koračin,

nekdanji poveljnik Logistične brigade brigadir v pokoju Milan Obreza ter pripadnice in pripadniki Logistične brigade. V uvodu je slovenskobistriški župan dr. Žagar izpostavil, da ima Slovenska Bistrica bogato vojaško zgodovino. Prav to je prispevalo k temu, da še danes na tem območju s Slovensko vojsko dobro sodelujejo. Ob tem je čestital pripadnikom ob njihovem dnevu ter jim zaželel, da ostanejo tako uspešni še v prihodnosti. Zbrane je nagovoril tudi poveljnik Logistične brigade polkovnik Franc Kalič, ki je ponosen in

hvaležen, da je na poklicni poti dobil priložnost biti poveljnik najbolj vseslovenski ter najpomembnejši enoti Slovenske vojske. »So uspehi, ki smo jih dosegli predvsem po vaši zaslugi, in neuspehi, ki jih ne smemo pozabiti, saj se iz njih veliko naučimo,« je besede namenil pripadnikom Logistične brigade in poudaril, da mu je v veselje sodelovati z njimi. Najprizadevnejši

so prejeli medalje, plaketo in zahvalo Logistične brigade. Na slovesnosti so tudi razglasili najboljšega podčastnika Logistične brigade za leto 2019. Naziv za najboljšo podčastnico je prejela višja vodnica Barbara Cerinšek iz Vojaške zdravstvene enote. Zlato medaljo Logistične brigade je dobil podpolkovnik Robert Slak. Razglasili so tudi najboljše vojaka, podčastnika, častnika, nižjega in višjega vojaškega uslužbenca ter civilne osebe v Logistični brigadi na podlagi izbornih meril za obdobje štirih mesecev, od januarja do aprila 2020.

NOV MEDICINSKI MODUL ZA HNMP

BESEDILO IN FOTO Borut Podgoršek

Petnajsti polk vojaškega letalstva je konec marca dobil v uporabo nov medicinski modul za helikopterje Bell 412. Namenjen je za izvajanje helikopterske nujne medicinske pomoči in prevoz inkubatorjev.

Z MODULOM POVEČUJEJO KAKOVOST STORITVE ZA PACIENTE

Nov medicinski modul je korak naprej oziroma preskok v kakovosti zagotavljanja medicinske oskrbe pacientov mariborske regije v primerjavi z nosili, ki so jih uporabljali do zdaj. Zdravnica Petra Ropič iz Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor je povedala, da so imeli prej v helikopterju nosila za paciente na tleh. Prav tako so bile na tleh helikopterja vse nujne aparature za vzdrževanje vitalnih življenjskih funkcij. Pojasnila je, da s tem modulom povečujejo kakovost svoje storitve za paciente, ob tem pa bo lažje tudi njihovo delo.

Tehnik letalec višji vodnik Dejan Strohmayer je razložil, da je medicinski modul sestavljen iz nosilne konstrukcije, nosilne platforme, nosil in nosilcev za namestitvev medicinske opreme. Ob tem je pojasnil, da ima nosilna konstrukcija univerzalni sistem, ki omogoča pritrditev na kateri koli helikopter Bell 412 Slovenske vojske. Modul omogoča tudi uporabo nosil iz javnega zdravstva.

Vsakemu pacientu nadenejo zaščitno masko. Ob sumu na okužbo s covidom-19 helikopterskega prevoza ne opravijo. Težava je v razkuževanju helikopterja, saj prostor med posadko, reševalci in pacientom fizično ni ločen. Izpostavljenost vseh v helikopterju bi bila zato prevelika.

Nov modul omogoča preprosto prestavljanje pacientov in nosil v helikopter in iz njega. ▶

Dežurna posadka Slovenske vojske in Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca ▼

Medicinske naprave, ki so vgrajene vanj, se lahko napajajo iz električnega sistema helikopterja ali iz napajanja modula. »Na modulu so defibrilator/monitor za EKG, merjenje krvnega tlaka, srčnega utripa in saturacije ter aspirator, respirator, rezervoar s kisikom, hladilnik za tekočine in priročen koš. Modul ima tudi osvetlitev in možnost vpenjanja stekleničke za infuzijo pod strop helikopterja,« je novo pridobitev predstavil zdravstveni tehnik Mitja Kelbič iz Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca. Prednost tega modula je tudi ta, da pacienta z nosili in podvozjem vred lahko prestavijo v helikopter in iz njega.

SLOVENSKA VOJSKA IMA TRI MEDICINSKE MODULE

Skupna teža modula z vsemi vgrajenimi medicinskimi instrumenti in opremo ter nosili vred je 140 kilogramov. Izdelan je iz aluminija. Modul v helikopter vgradi dva tehnika letalca, za kar potrebujeta pol ure. Slovenska vojska ima tri medicinske module, dva za helikopterje Bell 412 in enega za helikopterje Cougar AS532AL. Modul za Bell 412 je leta 2013 izdelalo in dobavilo podjetje Medicop.

POSREDOVANJA V PRVIH ŠESTIH MESECIH

LETO 2018

245 posredovanj
261 prepeljanih pacientov
283 ur naleta

LETO 2019

361 posredovanj
384 prepeljanih pacientov
408 ur naleta

LETO 2020

282 posredovanj
287 prepeljanih pacientov
350 ur naleta

Slovenska vojska ga uporablja za helikoptersko nujno medicinsko pomoč na Brniku. Ta modul ni imel dodatka tipskemu certifikatu, zato je bilo treba za vgradnjo izvesti vsa nujna testiranja in pridobiti certifikacijo, ki jo je potrdil Vojaški letalski organ, je pojasnil pomočnik za kontrolo kakovosti v 15. PVL major Benjamin Škrinjar. Dodal je še, da je nov modul sodobnejši, njegova prednost pa je možnost vgradnje na vse helikopterje Bell 412 Slovenske vojske. Izdelalo ga je podjetje Air Ambulance Technology iz Avstrije, ki ima tudi potrjen dodatek tipskega certifikata Supplemental Type Certificate. To pomeni, da ima modul vsa dovoljenja za vgradnjo v helikopter Bell 412, zato ni treba opravljati dodatnih testiranj in postopkov certifikacije. Novo pridobitev je podprl tudi poveljnik 15. PVL podpolkovnik Janez Gaube, ki je izrazil zadovoljstvo ob pridobitvi nove zmogljivosti in s tem dodani vrednosti na področju helikopterske nujne medicinske pomoči in prevoza inkubatorjev. Podpolkovnik Gaube je še pojasnil, da oboje služi ljudem in da se bodo zmogljivosti letalstva na področju zagotavljanja medicinskih prevozov v prihodnosti še nadgrajevale. V postopku potrjevanja nabave je že certificiran in standardiziran medicinski modul za transportno letalo Turbolet L-410, ki lahko izvede evakuacijo šestih obolelih ali poškodovanih oseb ob prisotnosti medicinskega osebja.

Zdravnica Petra Ropič je razložila, da na območju mariborske helikopterske nujne medicinske pomoči letijo helikopterji največkrat zaradi srčnih infarktov, delovnih poškodb in nesreč. Za helikoptersko nujno medicinsko pomoč se odločajo glede na zdravstveno stanje pacienta in oddaljenost od zdravstvene ustanove, v katero bo pacient prepeljan. Pojasnila je: »Zdravnik na terenu, ki prvi oskrbi pacienta, se odloči, ali bo aktiviral helikopter ali ne. Če je zdravstvena ustanova preveč oddaljena za prevoz po cesti, praviloma aktivira helikopter. Naj ponazorim s primerom. Če bi poškodovanec iz okolice Murske Sobote potreboval prevoz v Univerzitetni klinični center Maribor, je smiselno, da aktiviramo helikopter. Tako namreč razbremenimo zdravniške ekipe na terenu, ki bi po nepotrebnem izgubljale dragoceni

čas v reševalnem vozilu in podaljševale čas nedostopnosti za morebitne druge paciente. Taki helikopterski prevozi so smiselni.«

PACIENTE NAJPOGOSTEJE VOZIJO V MARIBOR IN CELJE, DOJENČKE V INKUBATORJIH PA V LJUBLJANO

Ekipa za izvajanje helikopterske nujne medicinske pomoči načeloma prevzame stabilnega pacienta oziroma ga pomaga zdravniku na terenu stabilizirati. Ko je pacient stabilen, ga z naprav v reševalnem vozilu prelopijo na naprave novega medicinskega modula in potem pacienta prenesejo v helikopter. V helikopterju pred letom vse te naprave pritrdijo na ogrodje in tako sta pacient ter helikopter pripravljena na polet. Med poletom do zdravstvene ustanove medicinska ekipa spremlja stanje pacienta in po potrebi ukrepa. Paciente najpogosteje vozijo v Maribor in Celje, dojenčke v inkubatorjih pa v Ljubljano. Pri sekundarnih prevozih je tako, da najpogosteje letijo iz Murske Sobote in Slovenj Gradca v Ljubljano ali

Medicinski modul z vso potrebno opremo

Maribor.

Zdravnica Petra Ropič in zdravstveni tehnik Mitja Kelbič sta povedala, da so v mariborskem zdravstvenem domu zelo zadovoljni s sodelovanjem s Slovensko vojsko. Želela bi si povsem namenski helikopter, vendar je zanje pomembnejše to, da ga imajo vedno na voljo. »Na voljo imamo tudi najboljše pilote in tehnike, kar je pomembno za našo varnost. Z naše medicinske strani pa bi si želela, da bi helikopter večkrat aktivirali. Žal zdravniki na terenu še niso dovolj seznanjeni s klicanjem helikopterja in se nekako tudi bojijo, da ga ne bi prevečkrat aktivirali. Mi smo tu za pomoč, da so postopki hitrejši in da lahko zdravniki na terenu prej začnejo opravljati drugo delo,« sta pogovor sklenila Ropičeva in Kelbič. Helikoptersko nujno medicinsko pomoč v Mariboru opravljajo zdravniki in reševalci iz Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca ter nekateri zunanji sodelavci, skupno 19 zdravnikov in 18 reševalcev. Ti so na mariborskem letališču Edvarda Rusjana na voljo vsak dan od 9. do 19. ure oziroma v času delovanja letališča.

JEŽ

Čepprav je jež ljubka žival, je kakovosten obrok, kadar govorimo o preživetju. Če se nam smili, še nismo dovolj lačni in počakajmo še kak dan. Takrat nam ne bo več žal zanj. Veliko strokovnjakov za preživetje poudarja pomembnost užitnih divjih rastlin. Z enim ježem pa lahko zaužijemo veliko več kalorij, kot bi jih, če bi pojedli za eno samokolnico užitnih rastlin. Z zaužitjem ježa bomo dobili moči za nekaj naslednjih dni, medtem ko prehranjevanje z rastlinami ne bo zadostovalo niti do večera. Zato je veliko boljše, da več energije usmerimo v lov kot nabiranje. Pri ježu pravzaprav težko govorimo o lovu, ker skoraj ni živali, ki bi jo lažje ujeli.

Odrasel jež meri do 30 centimetrov v dolžino in ima približno dva kilograma. Pred nevarnostjo se zvije v klobčič in bodice ga varujejo pred nekaterimi napadalci. Živ je odlična popotnica. Res je, da bomo morali splesti še nekakšno košaro, s katero ga bomo prenašali. Tako ga lahko nosimo s seboj, dokler mu bomo dajali dovolj mesne hrane, kot so polži, gliste, žabe, in vode. Prehodimo lahko daljše razdalje in imamo s seboj hrano za takrat, ko jo bomo potrebovali.

Jež se torej ob pojavu nevarnosti zvije v klobčič. Lisica je eden izmed njegovih sovražnikov in razvila je poseben način, kako mu priti do živega. Jež ne bo izpostavil svojega spodnjega ranljivega telesa, na katerem nima bodic, dokler bo čutil nevarnost. S kožo oblikuje nekakšno posodo, v katero skriva vse ude in glavo ter jo zapre z bodicami. Če ga takrat primemo v roke, vidimo,

BESEDILO Igor Fortuna
FOTO svetovni splet

da normalno diha. Lisica pa ga obrne na hrbet in poškropi s svojim urinom. Tako ježu onemogoči dihanje in ta hitro pokaže smrček na površje, takrat pa ga lisica zgrabi. To metodo lahko uporabimo tudi mi, in sicer z navadno vodo. Če se komu zdi jesti ježa neokusno, neprimerno ali gnusno, naj pojasnim, da je to gotovo eden boljših obrokov, ki jih bomo lahko pojedli v resnih razmerah. Ježa so imeli naši predniki pogosto na meniju še pred kratkim. Danes pa je

prehranjevanje z ježi postalo sporno, saj precej ljudi meni, da meso raste v trgovini. Večina nas je meso in prav je, da se zavedamo, kako to meso pride na našo mizo. Prav bi bilo celo, da bi vsak preizkusil, kako je vzeti življenje, biti ob tem human in spoštljiv do plena ter ga spremeniti v obrok, ki nam bo omogočil preživetje. Niso vsi sposobni tega, kakor tudi ni vsem dano preživeti. Ježa lahko usmrtimo z udarcem kamna po glavi. Nato je treba očistiti drobovino in kožo. Nič drugačen ni od drugih sesalcev, le da ima namesto dlake bodice. Lahko ga pečemo ali kuhamo tako kot vsako drugo meso. Nekoč so ježa pekli tudi v ilovici. Z bodicami vred so ga ovili v glinen ovoj in položili na žerjavico. Ko je glina razpokala, je bil pečen. Z odstranjevanjem ilovice se od mesa loči tudi koža z bodicami. O tem načinu smo pisali že pred leti, in sicer ko smo opisovali peko rib. Ne vem, zakaj bi kdo videl prednost v tem načinu, saj ko ježa enkrat očistimo, ga tudi slečemo iz kože. Prepričan pa sem, da bodice ne pripomorejo k boljšemu okusu mesa. Naj še enkrat poudarim, da je jež koristna in z zakonom zaščitena žival, zato ga je prepovedano že prijati, kaj šele z njim početi kaj drugega. Zaužitje ježa vam bo oproščeno v samo zares skrajnih razmerah, ko bi bilo zaradi pomanjkanja hrane ogroženo vaše življenje.

DOBER PODČASTNIK SKRBI ZA SVOJE MOŠTVO

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO osebni arhiv
Sama Briclja

Najboljši podčastnik Slovenske vojske leta 2019 višji vodnik Samo Bricelj domovini služi že 12 let. Poveljnik oddelka v 132. gorskem polku 1. brigade Slovenske vojske si bo leto, za katerega je prejel laskavi naziv, zapomnil po številnih izzivih, vojaških nalogah, vajah in tudi ubranjeni zmagi na tekmovanju oddelkov Slovenske vojske. Športnik po duši, ki v prostem času najraje kolesari, je poudaril, da mora dober podčastnik voditi predvsem z zgledom.

Najboljšega podčastnika višjega vodnika Sama Briclja so ob prejemu zmagovalnega naziva opisali kot zavzetega in motiviranega pripadnika, ki svoje bogato vojaško znanje nesebično predaja vojakom ter drugim podčastnikom, s svojim odnosom do dela pa je velik promotor Slovenske vojske. »Ponosen sem in v čast mi je, da sem postal najboljši podčastnik,« je poudaril. Ob razglasitvi je bil prijetno presenečen: »To je potrditev mojega dobrega dela in tudi dodatna motivacija za prihodnje opravljanje dolžnosti.« Povedal je, da je bilo leto 2019 pestro in zanimivo: »Glavna naloga je bila doseganje končnih operativnih zmogljivosti 1. gorskega voda v sestavi 1. gorske čete, kar smo dosegli s taktičnimi vajami z bojnim streljanjem voda. Potekalo je tudi vedovno usposabljanje za minomet 60 mm z zaključno vojaško vajo, v lepem spominu pa mi bo ostalo tekmovanje oddelkov Slovenske vojske. Bil sem poveljnik zmagovalnega oddelka, ki mu je uspelo ubraniti zmago iz leta 2018. Tekmovalci smo bili zares najboljša ekipa, ki si jo kot vodja lahko zamisliš.«

IZ PEHOTE V GORSKI POLK

Podčastnik, ki je mladost preživeljal v Ljubljani in si dom ustvaril na Gorenjskem, je povedal, da ga je že od otroštva zanimalo vse, kar je vojaškega. Pred 12 leti se je zato odločil preveriti, ali bi mu tak način življenja ustrezal. Kmalu je ugotovil, da se je pravilno odločil. Po opravljenih

temeljnem in osnovnem vojaškostrokovnem usposabljanju je bil najprej več let pripadnik 10. motoriziranega bataljona, danes 10. pehotnega polka 1. brigade Slovenske vojske. Nato je uspešno končal šolanje za podčastnike in poklicno pot nadaljeval v 132. gorskem polku, v katerem opravlja naloge že šesto leto. Razložil je, da je bil prehod iz pehotnega v gorski polk zanimiv preskok, saj je pridobil novo znanje in se izuril v veččinah gorskega bojevanja. Trenutno je poveljnik mitralješkega oddelka, poleg tega je še glavni inštruktor na dopolnilnem vojaškostrokovnem usposabljanju za namerilce na oborožitvi na lahkih kolesnih oklepni vozilih Valuk in inštruktor na tečajih za mitralješke oddelke. Na misiji na Kosovu je leta 2011 pridobil pomembne izkušnje v mednarodnem okolju. O svoji podčastniški vlogi je pojasnil, da je pomembno zavedanje odgovornosti. Naloga mora biti čim boljše opravljanje, kot podčastnik pa je treba voditi z zgledom in skrbeti za dobro moštveno vzdušje. »Po več letih lahko potrdim, da se je za dober pristop izkazalo tudi čim boljše razumevanje posameznika. Način komunikacije mora biti prilagojen vsakemu pripadniku, saj so si med seboj različni. Od drugih lahko zahtevam le to, kar od sebe,« je poudaril višji vodnik in

Dela tudi kot inštruktor na tečajih za mitralješke oddelke.

Za kondicijo skrbi s kolesarjenjem.

dodal, da imajo podčastniki Slovenske vojske ob različnih usposabljanjih veliko možnosti za razvijanje svojih voditeljskih zmožnosti. Dober podčastnik se tudi samoizobražuje in skrbi za kakovostno ter redno usposabljanje moštva, je še razložil podčastnik, ki motiviranost ohranja s skrbjo za podrejene: »Če bom omahoval, bodo tudi drugi. Prednostni sta vedno izpolnitev naloge in skrb za moštvo, šele potem sem na vrsti jaz.«

V PROSTEM ČASU RAD KOLESARI

Višji vodnik Samo Bricelj je povedal, da je za dobro opravljanje nalog v vojski najpomembnejša psihofizična kondicija. »Vsem v vojski bi moral biti šport všeč. Pogosto ni dovolj aktivnost samo v službenem času, temveč je treba za ohranjanje visoke ravni kondicije kaj narediti tudi doma,« je poudaril. Pripadnik 132. gorskega polka je že od nekdaj strasten športnik. Ukvarjal se je z atletiko, rad teče na smučeh, še najraje pa za kondicijo skrbi s cestnim kolesarjenjem. Je tudi aktiven član amaterske kolesarske ekipe Slovenije in se udeležuje tekmovanj doma ter v tujini. Najlepše spomine ima na svetovno amatersko prvenstvo na Danskem, ki se ga je udeležil s kolegom iz vojske, prav tako pa si v prihodnosti želi udeležiti še kakšne mednarodne vojaške kolesarske preizkušnje.

KONČATI ŽELI ŠTUDIJ

Pri opravljanju vojaškega poklica je zelo pomembna podpora domačih. »Vojaški način življenja zahteva veliko odsotnosti, zato brez razumevanja domačih ne gre,« je pojasnil višji vodnik, ki je pred letom in pol postal prvič oče, zato je tudi trening kolesarjenja trenutno prilagojen družinskemu ritmu. Pred tem je na kolesu preživel več ur, tudi do šestkrat na teden, zdaj pa kolesari približno štirikrat na teden po uro ali dve. V prihodnosti si želi odlično opravljati svoje naloge v Slovenski vojski. »Stvari je treba opravljati s srcem in uživati v svojem delu, zato nameravam ostati v vojaških vrstah in napredovati po podčastniški liniji, na osebнем področju pa končati študij,« je svoje želje strnil najboljši podčastnik Slovenske vojske leta 2019 višji vodnik Samo Bricelj.

Dober podčastnik se tudi samoizobražuje in skrbi za kakovostno ter redno usposabljanje moštva.

ZGODOVINA ROČNIH BOMB IN KAMNIŠKE SMODNIŠNICE

BESEDILO major mag. Zvezdan Marković,
Vojaški muzej SV
FOTO svetovni splet

Vojaški muzej Slovenske vojske hrani v svojih zbirkah tudi nekaj primerkov ročnih bomb, ki dopolnjujejo zbirko orožja in so zaradi varnosti predhodno ustrezno predelane v muzejske razstavne predmete. Ročne bombe so projektili z eksplozivnim, zažigalnim, dimnim ali kemičnim polnjenjem, ki so konstruirani tako, da jih mečemo z roko v daljavo do 40 metrov. Namenjene so za uničevanje oziroma onesposabljanje nasprotnikove žive sile v boju od blizu, v rovih, zakloniščih, na naseljenih območjih, v gozdovih, med pripravo in odbijanjem juriša, ob zasedah in za zažiganje objektov. Ročne bombe so dopolnilno orožje pehote, zato jih lahko označimo kot nepogrešljivo, učinkovito in množično pehotno orožje, uporabljajo jih tudi drugi rodovi vojske.

PRVE ROČNE BOMBE SE POJAVIJO KONEC 14. STOLETJA

Prve ročne bombe iz bakra, litega železa ali jekla so se pojavile konec 14. stoletja, ko so jih uporabili Benečani v vojni z Ogri leta 1378 pri Zadru. Polnjene so

Nekdanja smodnišnica v Kamniku

bile s črnim smodnikom, aktivirale pa so se z vžigalno vrvico. Uporabljali so jih predvsem za obrambo trdnjav. Poimenovanje ročnih bomb kot grenade oziroma granate se je pojavilo v Franciji v drugi polovici 16. stoletja. Borci, ki so bili z njimi oboroženi, pa so se imenovali grenadirji. V začetku 17. stoletja so imele tako rekoč že vse vojske grenadirje. Zanimivo je, da so Dunajčani med turškim obleganjem Dunaja leta 1683 vrgli na Turke kar 805.000 ročnih bomb. V 19. stoletju je ročne bombe nadomestilo ročno ognjeno orožje, ki se je v tem obdobju bliskovito razvijalo, zlasti pištole, puške in

revolverji. Že v 20. stoletju pa so vojaki znova začeli množično uporabljati ročne bombe. Zatrđimo lahko, da je sodobna ročna bomba produkt 20. stoletja. Na njeno uporabnost so med prvimi opozorili v japonsko-ruski vojni (1904–1905), balkanski vojni (1912–1913), na bojiščih prve svetovne vojne pa se je dokončno uveljavila kot nepogrešljivo in množično ter seveda učinkovito pehotno orožje. V tem obdobju so ročne bombe uporabljali zlasti za boj v rovih. Zaradi pomanjkanja pravih ročnih bomb so Francozi in Britanci v začetku prve svetovne vojne izdelovali improvizirane ročne bombe. Škatle praznih konzerv so polnili s smodnikom in žebli. Med raziskovanjem in analiziranjem ter sklepanjem na podlagi izkušenj iz obdobja pozicijskega vojskovanja lahko ugotovimo, zakaj so vojaki potrebovali veliko ročnih bomb in zakaj njihova uporaba doseže prave razsežnosti. Lahko navedemo navdušujoč podatek, da so samo Nemci leta 1917 in spomladi leta 1918 zmetali 300 milijonov ročnih bomb na mesec.

Po svetovni vojni je mlada jugoslovanska vojska sprejela v oborožitev ročne bombe iz srbske oborožitve, dodala pa jim je še bombe v vojni poraženih vojsk. Med temi je šlo predvsem za avstro-ogrske in nemške orožje. V Kraljevini Srbiji

so začeli izdelovati ročne bombe leta 1898. Ročne bombe, znane pod imenom sistem Kragujevac, so proizvajali v kragujevski tovarni orožja in jih v začetku namenili makedonskim vstajnikom proti Turkom. Temu je kmalu sledila njihova uvedba v srbsko vojsko. Konstruktor bombe general Vasić je bombi namenil kvadrasto obliko in časovni (perkusijski) vžigalnik, ohišje je bilo litoželezno, eksplozivna polnitev pa je bila iz črnega smodnika. Pozneje se je smodnik umaknil učinkovitejšim eksplozivom, izboljšali so tudi vžigalnik, ki so ga standardizirali kot M 12. Oglate kragujevke so bile pomembne tudi v sarajevskem atentatu leta 1914, znana pa je celo uporaba kragujevk v zavezniški angleški in nasprotni nemški vojski. Značilne nemške in tudi avstrijske ročne bombe so bile »štilarice«, ki so jih dobro poznali tudi slovenski vojaki. Bilo jih je več vrst. Med nemškimi se je v jugoslovanski oborožitvi najbolj uveljavila G. J. B. Nemška štilarica je imela valjasto pločevinasto ohišje s pritrđilno kljuko (za pas) in votlo leseno ročico z vrvico poteznega frikcijskega vžigalnika. Nemški je bila podobna avstrijska ofenzivna štilarica, ki so jo veliko uporabljali borci za severno slovensko mejo med letoma 1918 in 1919. V medvojni jugoslovanski oborožitvi se

V nemški vojski so uporabljali bombo »štilarico«. ▼

je znašla tudi defenzivna avstrijska štilarica M.16, za katero je bil poleg litoželeznega ohišja značilen kartonski ročaj. Od nemških defenzivnih ročnih bomb je jugoslovanska vojska uporabljala najčasto M.17 z značilnim kockasto narezanim pasastim ojačenjem in po vsej površini kockasto narezano »žogasto« bombico. Poleg že omenjenih štilaric so pri nas uporabljali od avstro-ogrskih bomb še »koruzno« bombo z obrambnim učinkom. V obdobju med obema svetovnima vojnima je bil vsak vojak oborožen z eno ali dvema ročnima bombama.

MED DRUGO SVETOVNO VOJNO SO BOMBE IZPOPOLNILI

Med drugo svetovno vojno so ročne bombe že močno izpopolnili. Bile so manjše in lažje, vendar učinkovitejše, saj so jih polnili s trinitrotoluolom.

Ob eksploziji so se razprševale na večje število ubojnih drobcev, vžigalniki pa so bili brez šumenja in dima. Da bi bile varnejše pri aktiviranju in metanju, so na vžigalnike vgrajevali posebne varovalke. V začetku leta 1941 je imela vojska Kraljevine Jugoslavije osem milijonov ročnih bomb, enoletna proizvodna zmogljivost vojaške industrije pa je bila okoli 400.000 kosov tega orožja. Med narodnoosvobodilnim bojem so vojaki ročne bombe množično uporabljali in te so skoraj nadomestile pomanjkanje artilerijskega orožja. Najprej so jih izdelovali v partizanskih delavnicah iz vodovodnih cevi, avgusta 1942 pa so se v grmeški delavnici preusmerili v proizvodnjo kragujevk. Petsto ročnih bomb z napisom VTR VŠ (Vojnotehnička radionica Vrhovnog štaba) so poslali tudi slovenskim partizanom. Partizani so tudi uporabljali ročne bombe, ki so jih zaplenili. Poglavitna nemška ročna bomba je značilna štilarica M.24, uporabljali pa so tudi »jajčarico« M.39. Obe sta bili ofenzivni bombi s pločevinastim ohišjem. Od italijanskih bomb je bilo v partizanski oborožitvi največ rdeče obarvanih »paradajzaric« ali uradno Breda M.35 in ročnih bomb SRC M.35. Madžari so od novejših bomb uporabljali defenzivno M.31 in ofenzivno štilarico M.42. Med zavezniškimi ročnimi

bombami sta bili med partizani najboljše zastopani defenzivna britanska Mills No. 36 Mk I in sovjetska defenzivna ročna bomba F1.

PROIZVODNJA ROČNIH BOMB V DRUGI JUGOSLAVIJI

Proizvodnja ročnih bomb je potekala v drugi Jugoslaviji že pred koncem druge svetovne vojne na njenih tleh. V vojaškotehnični ustanovi so v sodelovanju z vojaško industrijo obravnavali kar 29 idejnih rešitev za ročno bombo. Za prvo jugoslovansko ročno bombo velja M.50. Ročna bomba M.52 R se je glede na svojo starinsko zasnovo obdržala v standardni oborožitvi JLA skoraj predolgo. Leta 1969 je dobila JLA novo ročno bombo, in sicer M.69, pri kateri je bil nov le vžigalnik. Sredi sedemdesetih let pa je JLA dobila zares sodobno ročno bombo, ki je bila primerljiva z najboljšimi tovrstnimi konstrukcijami na svetu. Jugoslovanska ročna bomba M 75 (BRM 75) je sicer defenzivna bomba, vendar je povsem uporabna tudi v napadu oziroma jurišu, saj je smrtno nevarna le v polmeru 12 metrov. Bomba ima plastično ohišje, v njem pa je približno 3000 jeklenih šiber, ki na večjih razdaljah izgubijo svojo moč, so pa zato učinkovitejše znotraj svojega obsega delovanja. V nekdanji Jugoslaviji so se v osemdesetih letih odločili proizvajati tudi protitankovsko ročno bombo. Pri tem so se naslonili na sovjetsko konstrukcijo. Jugoslovanska protitankovska ročna bomba BRK je posneta po sovjetskemu RKG-3, ki se je v svoji izpeljanki 3M s prebojnostjo 165 mm dobro obnesla v arabsko-izraelski sinajski vojni leta 1973.

SMODNIŠNICA V KAMNIKU

Ob tej priložnosti se je treba spomniti, da smo imeli tudi v Sloveniji svojega proizvajalca smodnika in eksplozivnih sredstev, in sicer Kemijsko industrijo Kamnik. Veliko Slovincem, zlasti pa Kamničanom, je predstavljal pojem smodnišnica nekakšen mit, tiho nevarnost »tam nekje na severu«. Kljub temu so se Kamničani navadili na njeno bližino in jo vzeli za svojo. Med krajani se je pogosto govorilo, da bo razneslo

Kamnik, če se zgodi kaj hudega. Smodnišnica v Kamniku je začela delovati za potrebe vojske kot ena prvih tovrstnih v Evropi leta 1871. To je bilo le 19 let po ustanovitvi tovarne Pulfar fabric leta 1852. Dobila je status državne smodnišnice, ki je bila pod upravo generalne direkcije artilerije na Dunaju. Njena lega je bila skrbno izbrana, in sicer ob Kamniški Bistrici. Smodnišnica je bila za kraj in okolico pomembna, saj je zaznamovala začetek industrijske dobe v Kamniku, ta pa je bila povod za gradnjo kamniške železniške proge po letu 1889 in dograditev železniške povezave Ljubljana–Kamnik 28. januarja 1891. Smodnišnico so po drugi svetovni vojni poimenovali Kemijska industrija Kamnik (KIK) in je bila pod upravo JLA. S svojimi proizvodnimi

objekti se je razširila in močno vplivala na urbani razvoj Kamnika. Proti severu je onemogočala širitev mesta, ki se je prilagodilo razmeram in se začelo širiti proti jugu ter se spajati z manjšimi naselji južneje v urbano celoto. Po vojni za Slovenijo leta 1991 in osamosvojitvi Republike Slovenije so se razmere na trgu za Kemijsko industrijo Kamnik poslabšale in vplivale, da se je proizvodnja črnega smodnika ter minskoeksplozivnih sredstev v Kamniku zmanjšala. Zaradi neugodnih razmer je tovarna, ki je v najboljših časih delovanja zaposlovala kar 1400 ljudi, začela propadati in so jo zaprli. Zaradi opustitve proizvodnje sta se poslabšali varnostna in okoljska problematika. Slovenska vojska je pomagala pri reševanju tega, saj je na podlagi sklepa Vlada Republike Slovenije sanirala območje nekdanje smodnišnice.

S kratkim opisom zgodovine kamniške smodnišnice in razvoja ročnih bomb, kot sestavnega dela oborožitve pehotnega vojaka, lahko ugotovimo, da so se ročne bombe oblikovale glede na miselnost posameznega obdobja, razvoj orožja in pridobljene izkušnje v posameznih vojnah.

▼ Jugoslovanska ročna bomba M 75

IZURJENI NOVI POKLICNI GASILCI

V Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu je 27. generacija kandidatov za poklicne gasilce v sklopu polletnega izobraževanja v Gasilski šoli izvedla zaključno izpitno vajo. Vajo generacije s 40 kandidati sta si ogledala tudi minister za obrambo mag. Matej Tonin in generalni direktor Uprave za zaščito in reševanje Darko But. Na zaključni slovesnosti po vaji sta čestitala vsem novim poklicnim gasilcem.

Generacija 40 kandidatov za poklicne gasilce, izmed teh jih je 21 iz poklicnih javnih gasilskih zavodov, 17 iz prostovoljnih gasilskih društev ter dva iz gospodarskih družb z gasilsko enoto, je usposabljanje v Gasilski šoli v okviru Izobraževalnega centra za zaščito in reševanje začela 3. januarja letos. Kandidati so skupno opravili 911 ur usposabljanja iz 17 predmetov. Teoretično usposabljanje je obsegalo 401 uro, praktičnih vaj pa je bilo 510 ur. Kandidati, ki so uspešno opravili teoretični del usposabljanja, so pristopili k zaključni vaji. Ta je bila sestavljena iz petih vsebinskih sklopov, in sicer iz ukrepov ob požaru v večstanovanjskem objektu, nesreči z nevarno snovjo, prometni nesreči z dvema udeleženi voziloma, požaru v enostanovanjskem objektu in iz reševanja izpod ruševin. Zaradi pandemije covida-19 so usposabljanje na Igu od sredine marca do sredine maja prekinili oziroma so usposabljanje iz teoretičnih predmetov izvajali na daljavo in kandidatom posredovali učne priprave za samostojno urjenje gasilskih veščin v njihovih enotah, s čimer so zagotovili pridobitev zahtevanega znanja po programu usposabljanja. Tudi letos je bil osip po teoretičnem delu deset odstoten. Pri izvedbi usposabljanja je sodelovalo približno sto predavateljev

BESEDILO SSK
FOTO Meta Grmek

Prikaz ukrepanja v prometni nesreči

inštruktorjev in oseb za tehnično podporo. Minister Tonin je novim poklicnim gasilcem čestital ob uspešno končanem usposabljanju. Izpostavil je zahtevnost in odgovornost dela operativnih gasilcev, saj je od njihovega ravnanja odvisno človeško življenje, in pomen nenehnega usposabljanja. Dodal je, da Izobraževalni center

za zaščito in reševanje na Igu s podenotami dobro deluje. To se odraža v tem, da se v njem usposablja številni gasilci iz Slovenije in tudi iz tujine. Poudaril je pomen zagotavljanja požarne varnosti zlasti v večjih mestih, na letališčih in v večjih industrijskih obratih ter sodelovanje poklicnih in prostovoljnih gasilcev ob prometnih nesrečah na cestah in železnicah, ob naravnih ujmah in industrijskih nesrečah. Dodal je še, da so gasilci v Sloveniji najštevilnejši med reševalci in v vrhu poklicev, ki jim državljanke in državljani najbolj zaupamo. Po oceni ministra so slovenski gasilci tudi ob epidemiji covida-19 ravnali odgovorno, saj ob intervencijah izvajajo vse nujne zaščitne ukrepe. Sodelovali so pri razdeljevanju zaščitne opreme, opravljali različne prevoze, pomagali štabom Civilne zaščite ter opravljali druga dela v korist prebivalcev Slovenije. Na koncu je še poudaril, da si bo kot minister za obrambo in kot prostovoljni gasilec čim bolj prizadeval za rešitev zakonodajnih in statusnih vprašanj, ki jih je treba glede položaja gasilstva in gasilcev še urediti.

DOBER REZULTAT JE BITI MED PRVO PETERICO

BESEDILO IN FOTO
Petra Miklaužič

Jadralec Žan Luka Zelko prihaja iz Maribora, veter pa ga vztrajno usmerja k obalnim krajem. Živi v Izoli in tam mu bližina morja omogoča, da trenira brez večjih naporov ter se pripravlja na nastop na olimpijskih igrah, ki bodo prihodnje leto na Japonskem. V izbrani šport ga je vpeljal njegov oče, ki je bil nekoč tudi sam jadralec. Poleg rezultata, s katerim se je uvrstil na olimpijske igre, mu je tretje mesto na lanskem finalu svetovnega pokala odprlo vrata med najboljše in omogočilo zaposlitev v Športni enoti Slovenske vojske.

ZAČELO SE JE NA DRAVI

Žan Luka Zelko se je že kot otrok začel ukvarjati s športom. Preizkusil se je v smučanju in tenisu, nekega dne pa je po naključju zasledil šolo jadriranja na Dravi in se ji pridružil. Tudi njegov oče je bil nekoč jadralec, vendar ga starši v izbiro športa niso usmerjali. »Oče mi je predstavljal zgled in zaradi njega sem si želel postati jadralec,« je svojo odločitev pojasnil Zelko. To je njegovega očeta še posebej navdušilo. Jadranje na Dravi je bilo za začetek dovolj, kmalu pa je iskal večje izzive. »Na Dravi sta zgolj dva vetrova in en tok. Ker sem želel napredovati, sem moral začeti trenirati na morju,« je povedal danes uspešen jadralec. Veliko ljudi začne jadrati na morju že zelo hitro, Žan Luka Zelko pa je šele pri 12 letih začel resno trenirati na morju. Lažje je tistim, ki živijo v bližini morja, sam pa je bil odvisen od pomoči staršev. »Hvaležen sem, da so mi starši omogočili veliko poti na Obalo, kjer sem lahko treniral,« je povedal Zelko, ki se je moral z družino pogosto voziti iz Štajerske do Slovenskega primorja. Prilagoditi se je bilo treba tudi službama staršev in šoli, veliko je bilo usklajevanja. Nekaj časa so imeli najeto stanovanje v Piranu in tam so približno štiri leta preživljali vse konce tedne. Kljub poznemu začetku je hitro postal mladinski državni reprezentant. Dolga leta je bil oče tudi njegov trener.

»To je bila po svoje težka izkušnja, saj sem nekako izgubil očeta in dobil trenerja,« je pojasnil Zelko. Verjame, da je bil oče dober trener ne samo zaradi poznavanja športa, temveč tudi zato, ker je vedno želel najboljše zanj. Pozneje je Zelko dobil drugega trenerja. »Oba z očetom sva se zavedala, da je menjava trenerja nujna in da moram nadaljevati svojo pot,« je njun športni razhod razložil mladi jadralec.

Z ODLIČNIMI REZULTATI ŽE V MLADINSKI KATEGORIJI

Žan Luka Zelko je v mladinski kategoriji pokazal odlične rezultate. V razredu optimist je bil tretji na državnem prvenstvu, dvakrat se je uvrstil v prvo peterico za svetovno prvenstvo. Tekmovanja v jadraniu so pogosto v lepih obmorskih krajih in Zelka veseli, da mu njegovi športni dosežki omogočajo, da jih obišče. Spominja se mladinske olimpijade leta 2010, na kateri je spoznal, kakšen je občutek na velikih tekmovanjih. »Bilo je kot na olimpijskih igrah. V jadraniu sem užival,« je izpostavil Zelko, ki je po tej izkušnji dokončno vedel, da je jadranje zanj prava življenjska izbira. Prehod iz mladinske v člansko kategorijo je

Veseli se nastopa na olimpijadi v Tokiu.

V Izoli na morju opravi veliko treningov.

bil zelo težak. Potem ko je bil med mladinci med najboljšimi, si je moral dobre rezultate med člani trdo priboriti. Nekaj let je bil v ozadju in je pridobival izkušnje. »Zame biti med najboljšimi dvajsetimi ni dober rezultat, treba je biti med prvo peterico,« je svoje ambicije pojasnil jadralec. Leta 2015 je bil na svetovnem prvenstvu tretji in to mu je dalo zagon. Za uvrstitev na olimpijske igre v Riu de Janeiru mu je zmanjkalo nekaj točk. Tokrat je drugače. Normo za olimpijske igre v Tokiu je izpolnil, ko je julija 2019 na svetovnem prvenstvu v razredu laser na Japonskem dosegel 26. mesto. Tako olimpijske igre kot tudi večina drugih tekmovanj so bili prestavljeni na prihodnje leto, zato Zelko trenutno predvsem ohranja telesno pripravljenost. Za zdaj kaže, da bo oktobra letos

evropsko prvenstvo izvedeno, vendar je veliko odvisno od poteka epidemije po svetu. »To je dober čas za vzdrževanje kondicije in telesne moči. Pretiravanje s treningi bi lahko povzročilo poškodbe,« je svoj način treninga v tem obdobju opisal Zelko. Običajno trenira dvakrat na dan, prvi trening opravi na morju, drugega v fitnesu ali na kolesu. Treningi na kolesu se lahko primerjajo z jadranjem. Kolesarjenje je glavni podporni šport veliko jadralcev. Zjutraj še pred prvim treningom doma opravi vaje za aktivacijo mišic: »Gre za vaje, ki spominjajo na jogo in pilates. Ta ritual sem sestavil sam in je zame nujen, preden sedem v jadrnico.« Treningi na morju trajajo od dve do tri ure in so odvisni od vremenskih razmer. Kadar mu morje omogoči dober trening, po katerem je zelo utrujen, popoldanskega izjemoma izpusti. Veliko časa nameni tudi regeneraciji. Pri jadraniu so najbolj izpostavljene hrbtne mišice, zato mora biti nanje še posebno pozoren. »Leta 2017 sem imel operacijo hernije. Poškodba je bila posledica moje hitre rasti in obremenitve na jadraniu. Dalj časa sem imel težave s hrbtenico in operacija je bila neizbežna,« je težko obdobje v svoji karieri in življenju pojasnil Zelko. Poškodba hrbtenice je za jadralce tipična, saj med jadranjem prihaja do večjih obremenitev hrbtnih mišic. Zaradi operacije in okrevanja se skoraj dve leti ni športno udejstvoval. Trenutno nima hujših bolečin in težavo rešuje s preventivnimi vajami.

ZAPOSLOITEV V SLOVENSKI VOJSKI MU DAJE VELIKO PODPORE

Jadranje je finančno zahteven šport. Skozi športno pot je to zelo obremenilo njegovo družino. Od marca tega leta je zaposlen v Športni enoti Slovenske vojske. »Zaposlitev mi daje podporo in samozavest, da lahko počnem to, v čemer sem dober,« je povedal Žan Luka Zelko. Finančna neodvisnost, ki mu jo zaposlitev omogoča, mu veliko pomeni.

NA MORJE, V HRIBE ALI NA GORO?

Epidemija koronavi-
rne bolezni je mar-
sikomu prekrizala
dopustniške načrte.
Zagotovo nas je veli-
ko hotelo na zaslužen počitek kam
na tuje, predvsem na morje na bli-
žnje Hrvaško ali v Grčijo na njene
idilične otoke. Razmere so iz dneva
v dan negotove, zato zdaj zagoto-
vo vedno bolj razmišljamo o poč-
tnikovanju v Sloveniji. Lahko se
odpravimo v hribe na Gorenjskem
ali odpeljemo na Primorsko in v Po-
sočje ter se osvežimo s skokom v
morje ali reko Sočo.

V uvodu smo uporabili veliko predlogov.
Ti so nepregibna in nepolnomen-
ska besedna vrsta, ki skupaj s samostalni-
ško oziroma pridevniško besedo, katere
sklon določa, uvaja predložno zvezo. Od-
nosi znotraj predložne zveze imajo lah-
ko krajevni (na plaži, v planinski koči),
vzročni (od veselja), načinovni (po do-
mače) ali časovni (med dopustom) po-
men. V tem članku bomo obravnavali
tiste, ki označujejo prostorska razmerja
med besedami.

V slovenskem jeziku so najpogostejše
napake pri lastnih zemljepisnih imenih
ženskega spola na -ska in -ška (tista Go-
renjska, tista Hrvaška) in srednjega spo-
la na -o (tisto Gorenjsko, tisto Hrvaško).
Marsikdo niti ne ve, da obstajata obe
različici. Samostalnike ženskega spola
sklanjamo tako: Gorenjska, Gorenjske,
Gorenjski, Gorenjsko, v Gorenjski, z Go-
renjsko, samostalnike srednjega spola
pa pregibamo po tem vzorcu: Gorenjsko,
Gorenjskega, Gorenjskemu, Gorenjsko,
na Gorenjskem, z Gorenjskega. Sloven-
ščina ima štiri predloge (v, iz, na, s/z), s
katerimi lahko povemo, kje smo oziroma
od kod prihajamo. Skupaj pa tvorijo dva
pomenska para, in sicer se predlog z/s
povezuje s predlogom na, predlog iz pa
se uporablja v povezavi s predlogom v.
Pri imenih ženskega spola si lahko po-
magamo z besedami pokrajina, regija ali
država. Rečemo, da gremo v neko regijo,
zato pridemo iz regije: Grem v Gorenjsko
in pridem iz Gorenjske (regije). Pri ime-
nih srednjega spola pa si pomagamo z

BESEDILO Natalija Krese
FOTO svetovni splet

besedo ozemlje: Grem na
Hrvaško in se vrnem s Hr-
vaškega (ozemlja). Sloven-
ski pravopis iz leta 2001
navaja srednjepolske ob-
like kot stilno nezaznamo-
vane oziroma navadnejše.
Seveda ni nič narobe z no-
beno izmed različic, pozor-
ni moramo biti samo na to,
da kombiniramo ustrezna
pomenska para predlogov.
Zagotovo ste na dopustu
kdaj že posneli kakšno lepo
fotografijo in jo kot virtual-
no razglednico objavili na
družbenih medijih, pod njo
pa zapisali: Lep pozdrav iz
morja! Tudi to je ena iz-
med pogostejših slovničnih
napak. Predlog z oziroma s
po SSKJ² izraža usmerje-
nost stran z zgornje strani
oziroma z zgornjega dela
česa. To velja za morje,
otoke in polotoke, obale ter
hribe in gore. Če rečemo,
da smo na morju, potem
je glede na pomenski par
na – z/s pravilno: Lep poz-
drav z morja. Seveda lahko

greste tudi v morje, in sicer plavat, ali pa
skočite v morje. Raba predlogov je v tem
primeru odvisna od konteksta, prostors-
ke logike ali geografske lastnosti kraja.
V Sloveniji ni veliko otokov, najbolj po-
znana sta zagotovo Blejski otok in Oto-
čec ob reki Krki. Tudi za njiju velja, da
gremo na Blejski otok in na Otočec. Iz-
jema so le otoki, ki so hkrati tudi država
(v Šrilanko, v Tajvan). Tudi pri polotokih
ne gre brez izjem: na Apeninskem/Krim-
skem polotoku, vendar v Istri.
Slovenci smo tudi planinski narod in se
radi odpravimo v hribe. V vročih poletnih
dneh bomo tako morda že navsezgodaj
zjutraj zagrizli v hrib ali se povzpeli na
katerega izmed slovenskih vršacev (na
Triglav). In čeprav rečemo, da hodimo v
hribe, se povzpemo na hrib (na Rožnik)
ali goro (na Špik) in se bomo ob spustu
v dolino vračali s hriba (z Rožnika) ali z
gore (s Špika), pa tudi iz hribov ali s hri-
bov (iz Kamniško-Savinjskih Alp/s Kam-
niško-Savinjskih Alp).
Kjer koli že boste uživali na dopustu, pa
si lahko dolgočas preženete tudi z reševa-
njem tega testa in tako preverite svoje
znanje.

Odšla je s/z/iz Uršlje gore.
Živim na/v Koroškem.
S/Z/Iz Socerba je čudovit razgled.
Si že bil na/v Mljetu?
Osvežili se bomo na/v morju.
Vračamo se s/z/iz Hrvaške.

Te besede lahko preberemo v Svetem
pismu v odlomku, ko se učenci vrnejo s
poti, po vojaško bi rekli »s terena«. Jezus
jih po napornem delu pošlje na oddih, da
si odpočijejo in naberejo moči za priho-
dnost. Bliža se del leta, ki je namenjen
oddihom in dopustom. Vsak izmed nas
ima pravico, potrebo in tudi dolžnost, da
si oddahne od vsakodnevnih obveznosti
ter skrbi in se umakne. Počitek od dela
je zelo pomemben, saj so obveznosti in
delo za človeka napor, tako fizični kot
psihični. Včasih nas misel nad »odprti-
mi« obveznostmi še bolj obremenjuje kot
kakšno fizično opravilo. Zato je počitek
zelo pomemben za človekovo zdravje.
Poletje je čas, ki ga večina izkoristi za do-
pustniške dejavnosti. Posebno v službah,
ki so bolj izpostavljene nevarnosti, fizič-
nim in psihičnim obremenitvam, je ta po-
čitek oziroma »odklop« še pomembnejši.
Med te službe lahko zagotovo štejemo
tudi vojaško. Če se ozremo v preteklost,
ugotovimo, da je bila Slovenska vojska
letos udeležena v več aktivnostih, ki so
bile za pripadnike obremenjujoče in so
zahtevale veliko energije. Epidemija co-
vida-19 je bila za vojsko zahteven izziv,
saj smo podpirali zdravstveni sistem ter
sistem zaščite in reševanja. Rezultati
naše podpore pa kažejo, da smo bili pri
tem uspešni. Naš trud torej ni bil zaman.

Prebrali smo knjigo

NORMANA OHLERJA

Spodbudna misel

POJDITE NA SAMOTEN KRAJ IN SI MALO ODPOČIJTE

Obvarovali smo se pred ve-
čjimi razsežnostmi epide-
mije, ki bi bila lahko veliko
težja in bolj smrtonosna.
Človek ima v svoji nara-
vi težnjo po pridobivanju
sveže energije. Zato izko-
ristimo trenutke, ki so nam

na voljo za oddih. Ta čas je pomemben
tudi za osvežitev in krepitev vezi s svoji-
mi najbližjimi, s katerimi smo se morda
med delovnimi obveznostmi manj družili
ali srečevali. Vemo, kako pomembno je,
da so odnosi z njimi dobri, saj vplivajo na
splošno kakovost našega življenja.

MATJAŽ MURŠIČ KLENAR, VVIK

Knjiga Popolna omama nem-
škega pisatelja Normana Oh-
lerja opiše voditelje tretjega
rajha in poslušnost nemške-
ga naroda. Nacisti so sprva
zagovarjali zdravo življenje
in strogo politiko proti dro-
gam. Ko se je položaj Nem-
čije med vojno poslabšal, so
svoje prepričanje povsem
spremenili in podpirali upora-
bo drog, njihovo proizvodnjo
ter dostopnost v lekarnah na
recept.
Že leta 1939, ob nemškem
napadu na Poljsko, so bili
nemški vojaki pod vplivom
metamfetamina, ob napa-
du na Francijo leta 1940 pa
pod vplivom 35 milijonov od-
merkov pervitina. Ta jim je
omogočil uporabo strategije
bliskovite vojne in hiter pre-
boj velikega števila tankov
čez težko prehodne belgijske

Ardene. V le nekaj dneh so Nemci, ki se med
potjo skoraj niso ustavljali, dosegli francosko
obmejno mesto Sedan, nato pa prodrli do
atlantske obale. Takšno napredovanje bi bilo
brez izdatne pomoči kemije težko izvedljivo.
Pervitin je med nemškimi vojniki postal hitro
priljubljen. Pod njegovim vplivom so ostali
budni, polni energije in moči za delo po več
dni skupaj. Tudi nemški vojni strategji in ge-
nerali so ugotovili, da ga nujno potrebujejo.
Droge je Adolfu Hitlerju predpisoval zdravnik
Theodor Morell. Ko je leta 1941 zbolel, mu je
zdravnik vbrizgal eukodal, opiat podoben he-
roinu, ki pri bolniku povzroči evforijo. Kmalu
je začel dobivati injekcije eukodola večkrat
na dan, nato pa celo skupaj z dvojno dozo
kokaina. Le tako je lahko kot diktator vzdrže-
val svojo norost do konca. Njegova največja
droga je pravzaprav bila postati drugi naj-
večji človek v nemški zgodovini, takoj za Ri-
chardom Wagnerjem.
Zloraba drog od 30. let tako odstira še en
pogled v psihopatologijo in manipulacije na-
cističnih oblasti.
TINA RASPOR, KIZC

ESD-RAZPIS 2020

IŠČEMO NOVE SODELAVCE

**V ČETI ZA SPECIALNO DELOVANJE IN
V ČETI ZA ZAGOTOVITEV DELOVANJA**

**Vabimo vas, da nas v petek,
28. avgusta, ob 10. uri obiščete
v Vojašnici Petra Petriča v Kranju.**

Na informativnem dnevu ESD

**bomo predstavili enoto,
potek izbora in osnovnega
usposabljanja, dali navodila in
usmeritve za pripravo na izbor
ter opisali poklicno pot
pripadnika v ESD.**

**Več informacij najdete na intranetni strani MO (ESD – RAZPIS 2020).
Izbor kandidatov bo konec septembra, osnovno usposabljanje začnemo novembra.
Rok za prijavo je 31. 8. 2020.**

**Pripadnike, ki jih to zanima in se nameravajo udeležiti informativnega dne, prosimo,
da na telefonsko številko ali e-naslov do torka, 25. 8. 2020, sporočijo svojo udeležbo, čin ter
ime in priimek, in sicer zaradi najave vstopa v vojašnico ter zagotovitve tople malice.**

**Kontakt:
telefonska številka: 04 290 1174
e-naslov: specialne.sile@mors.si**